

Pravidlá oprávnenosti výdavkov pre IROP prioritná os 2, špecifický cieľ 2.1.4

**Posilnenie kapacít v zdravotníckom systéme a ochrana verejného zdravia
ako reakcia na pandémiu COVID-19**

Verzia: 3.1

Dátum platnosti: 01. 06. 2021

Schválil: Mgr. Alexander Hlatky

.....
Mgr. Alexander Hlatky
poverený výkonom funkcie generálneho riaditeľa
sekcie európskych programov a projektov

Obsah

1 ÚVOD	3
2 OPRÁVNENOSŤ VÝDAVKOV REALIZÁCIE PROJEKTU	4
2.1 Všeobecné pravidlá oprávnenosti výdavkov.....	4
2.2 Vecná oprávnenosť výdavku	7
2.3 Časová oprávnenosť výdavku.....	9
2.4 Územná oprávnenosť výdavkov	9
2.5 Neoprávnené výdavky.....	9
2.6 Projekty generujúce čisté príjmy a nadmerná náhrada	11
2.7 Infraštruktúra	12
2.8 Vyvolané investície.....	13
2.9 Nepriame výdavky	13
2.10 Krížové financovanie	14
3 ZOZNAM OPRÁVNENÝCH VÝDAVKOV	15
3.1 Číselník výdavkov a označovanie výdavkov	15
3.2 Trieda 01 – Dlhodobý nehmotný majetok	15
3.3 Trieda 02 – Dlhodobý hmotný majetok	16
3.4 Trieda 11 - Zásoby	19
3.5 Trieda 51 – Služby	20
4 PRAVIDLÁ OPRÁVNENOSTI PRE NAJČASTEJŠIE SA VYSKYTUJÚCE SKUPINY VÝDAVKOV	21
4.1 Obstaranie stavebných prác.....	22
4.2 Stavebný dozor.....	23
4.3 Odborný autorský dohľad	23
4.4 Prípravná a projektová dokumentácia	23
4.5 Nákup hmotného a nehmotného majetku (okrem nehnuteľností).....	24
4.6 Ostatné výdavky – externé služby (outsourcing)	25
4.7 Daň z pridanej hodnoty a iné dane	25
4.8 Informovanie a komunikácia.....	25
5 HOSPODÁRNOSŤ VÝDAVKOV	27
6 ZOZNAM PRÍLOH	34

1 ÚVOD

Cieľom pravidiel oprávnenosti výdavkov pre IROP (ďalej aj „pravidlá oprávnenosti výdavkov“/„pravidlá OV“) je definovať oprávnené výdavky a pravidlá oprávnenosti výdavkov pre prioritnú os 2, špecifický cieľ 2.1.4 Posilnenie kapacít v zdravotníckom systéme ako reakcia na pandémiu COVID-19 (ďalej len „ŠC 2.1.4“) Integrovaného regionálneho operačného programu (ďalej len „IROP“) a poskytnutie informácií potrebných pre zaradenie výdavku do správnej skupiny výdavkov.

Ustanovenia týchto pravidiel OV sú pre žiadateľa a prijímateľa záväzné, pokiaľ príslušná výzva, resp. príslušné dokumenty neustanovujú inak. Pravidlá OV nenahrádzajú žiadne ustanovenia dohodnuté medzi SO pre IROP a prijímateľom v zmluve o poskytnutí NFP, len ich dopĺňajú, prípadne vysvetľujú. Zároveň nenahrádzajú iné záväzné dokumenty súvisiace s prípravou a realizáciou projektov IROP ako je napr. príručka pre žiadateľa, príručka pre prijímateľa, jednotná príručka pre žiadateľov/prijímateľov k procesu a kontrole verejného obstarávania/obstarávania (ďalej len „jednotná príručka k procesu VO“), Systém riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „SR EŠIF“) a Systém finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybného fondu na programové obdobie 2014 – 2020 (ďalej len „SFR“).

V pravidlách OV sú uvádzané odkazy na legislatívu SR a EÚ. Zoznam legislatívnych predpisov EÚ a SR, ktoré sa vzťahujú k ustanoveniam týchto pravidiel OV je uvedený v kapitole 1.1 SR EŠIF. Skratky legislatívnych predpisov uvádzané v SR EŠIF sú použité aj v tomto dokumente.

Platnosť pravidiel OV

Platnosť pravidiel OV a ich aktuálna verzia sú uvedené na prvej strane tohto dokumentu. Pravidlá OV sú účinné dňom zverejnenia na webovom sídle RO pre IROP www.mpsr.sk formou webového odkazu <https://www.mpsr.sk/pravidla-opravenosti-vydavkov-pre-sc-2-1-4/406---16275/>.

Žiadateľ je povinný pri vypracovaní rozpočtu v ŽoNFP postupovať podľa tej verzie pravidiel OV, ktorá je súčasťou výzvy na predkladanie ŽoNFP, resp. ich neskorších aktualizácií, ak nie je vo výzve uvedené inak.

Pravidlá OV sa vzťahujú na celé obdobie realizácie projektu až do ukončenia zmluvného vzťahu a vysporiadania finančných záväzkov. SO pre IROP si vyhradzuje právo, v prípade potreby, informácie v týchto pravidlách OV upraviť, doplniť alebo aktualizovať, a to najmä z dôvodu aktualizácie riadiacej dokumentácie, v nadväznosti na auditné a kontrolné zistenia, legislatívne zmeny alebo z vlastného podnetu.

2 OPRÁVNENOSŤ VÝDAVKOV REALIZÁCIE PROJEKTU

Podpora v boji proti pandémie COVID-19 je cielená na subjekty v zdravotníckom systéme, čím bude pomoc smerovaná nielen na subjekty zdravotnej starostlivosti ale aj na zložky verejného zdravotníctva, čo je nosná zložka pri riešení a eliminácii epidémií a pandémie infekčných ochorení. V rámci systému zdravotnej starostlivosti bude pomoc orientovaná na činnosť v boji proti pandémie COVID-19 v zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti, doliečovanie a na podporu vybraných subjektov ambulantnej zdravotnej starostlivosti s dôrazom na vybavenie novovznikajúcich epidemiologických ambulancií a mobilných odborných miest.

Podpora bude realizovaná prostredníctvom nákupu potrebného vybavenia v zdravotníckom systéme vrátane ochranného materiálu pre jeho zamestnancov.

Oprávnené výdavky budú zamerané na nákup kapitálových výdavkov a primerane na nákup bežných výdavkov. Podiel bežných výdavkov na rozpočte celého projektu bude vo výzve/vyzvaní percentuálne obmedzený.

V rámci investičných (kapitálových) výdavkov pôjde najmä o obstaranie strojového, prístrojového, technického vybavenia a zdravotníckej techniky, resp. na výdavky spojené s vynútenou úpravou priestorov pre zabezpečenie verejného zdravia a elimináciu šírenia koronavírusu vyvolávajúceho ochorenie COVID-19 (vybudovanie červených zón, odborných miest, oddelených lôžkových častí, nákup mobilných RTG, dezinfekčných brán, termokamier, sterilizátorov a pod.). Rámcový zoznam oprávnených výdavkov je uvedený v prílohe toho dokumentu.

V rámci bežných výdavkov to budú výdavky spojené s ochrannými pomôckami, výdavky na dezinfekciu a ochranu zdravia personálu v zdravotníckom systéme. Rámcový zoznam oprávnených výdavkov je v prílohe tohto dokumentu.

Za investičný výdavok môžu byť považované aj výdavky v nižšej hodnote ako 1 700 eur, ak doba jeho používania je dlhšia ako 1 rok a zároveň je táto možnosť uvedená vo vnútornej smernici o účtovníctve užívateľa.

2.1 Všeobecné pravidlá oprávnenosti výdavkov

Pravidlá oprávnenosti výdavkov sú stanovené na vnútroštátnej úrovni v súlade s čl. 65 ods. 1 všeobecného nariadenia s ohľadom na platnú národnú legislatívu, najmä zákon o rozpočtových pravidlách, zákon o účtovníctve a zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, okrem prípadov, keď sú stanovené osobitné pravidlá vo všeobecnom nariadení alebo pravidiel pre jednotlivé fondy.

Oprávnenosť výdavkov usmerňuje okrem príslušnej legislatívy SR a EÚ najmä:

- Systém riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov;
- Systém finančného riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov,
- metodický pokyn CKO č. 4 k číselníku oprávnených výdavkov;
- metodický pokyn CKO č. 6 k pravidlám oprávnenosti pre najčastejšie sa vyskytujúce skupiny výdavkov (ďalej len „metodický pokyn CKO č. 6“);
- metodický pokyn CKO č. 18 k overovaniu hospodárnosti výdavkov (ďalej len „metodický pokyn CKO č. 18“) aplikovaný primerane k situácii v rámci vyhlásenej mimoriadnej situácii a mimoriadne naliehavého stavu;
- oznámenie Komisie – usmernenie EK k využívaniu rámca pre verejné obstarávanie počas núdzovej situácie súvisiacej s krízou spôsobenou ochorením COVID-19 (2020/C 108 I/01) zo dňa 1. 4. 2020 zverejnenom v Úradnom vestníku EÚ;

- zhrnutie usmernení pre prijímateľov a riadiaci orgán v súvislosti s mimoriadnou situáciou spôsobenou šírením koronavírusu vrátane výnimky CKO udelenej MZ SR k zjednodušenému postupu verejného obstarávania zákaziek s nízkymi hodnotami.

Pravidlá OV sa odvolávajú v texte na zákony, systémové dokumenty, metodické pokyny a pod. v aktuálne platnom znení, resp. na zákony v znení neskorších predpisov.

SO pre IROP rozhoduje o oprávnenosti, resp. neoprávnenosti výdavkov projektu v procese schvaľovania ŽoNFP, finančnej kontroly, príp. finančnej kontroly na mieste.

Za interpretáciu oprávnenosti a neoprávnenosti výdavkov v súlade s týmito pravidlami OV zodpovedá SO pre IROP.

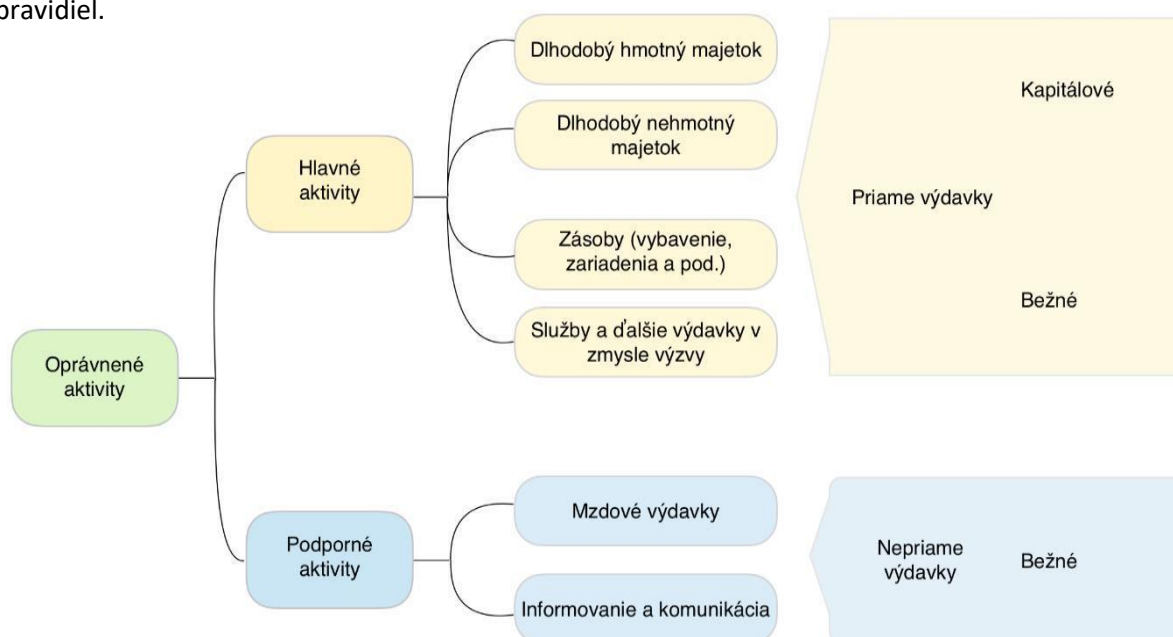
Výdavky projektu podľa vzťahu k aktivitám projektu

Výdavky projektu ŠC 2.1.4 sa podľa vzťahu k hlavným aktivitám projektu delia na priame výdavky a nepriame výdavky. Nepriame výdavky sú oprávnené iba v prípade, ak to umožňuje výzva/vyzvanie na predkladanie žiadosti o NFP. Vecné vymedzenie kategórie nepriamych výdavkov upravuje metodický pokyn CKO č. 6. Výdavky projektu môžu mať charakter bežných výdavkov a kapitálových výdavkov.¹

Priame výdavky sú výdavky na uskutočnenie činností preukázateľne priamo súvisiacich s hlavnými aktivitami projektu. Tieto výdavky zahŕňajú priame bežné výdavky (napr. mzdy, cestovné výdavky a režijné výdavky, ktoré sú priradené iba danému druhu výkonu a ktorých podiel na jednotku rovnakého druhu výkonu sa dá zistiť pomocou jednoduchého delenia) a kapitálové výdavky. Priamymi výdavkami sa nefinancujú podporné aktivity projektu.

Pre účely ŠC 2.1.4 sú priamymi výdavkami napr. nákup osobných ochranných pracovných prostriedkov, nákup zdravotníckej techniky. Kapitálovým výdavkom je napr. nákup zdravotníckej techniky.

Nepriame výdavky majú charakter bežných výdavkov (prevádzková réžia na zabezpečenie riadenia projektu) a slúžia na financovanie podporných aktivít projektu. Nepriame výdavky (režijné výdavky) sú také výdavky, ktoré nie sú, resp. nemôžu byť priamo priradené k niektorej z hlavných aktivít projektu. Nepriame výdavky sú oprávnenými v prípade, že vychádzajú zo skutočne vzniknutých oprávnených výdavkov súvisiacich s projektom. Nepriamymi výdavkami sú najmä výdavky na informovanie a komunikáciu spojenú s realizáciou projektu, mzdové výdavky manažérov. Kategórie oprávnených nepriamych výdavkov pre vybrané projekty tohto ŠC 2.1.4 IROP sú stanovené v [kapitole 2.9](#) týchto pravidiel.

¹ § 8 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Výdavky projektu podľa ekonomickej klasifikácie

Bežné výdavky sú všeobecne najmä výdavky na mzdy, platy, poistné, tovary a služby, napr. cestovné náhrady, energie, materiál určený na spotrebu, dopravné, údržbu a opravy, nájomné.

Pre ŠC 2.1.4 bežnými výdavkami sú napr. výdavky na nákup osobných ochranných pracovných prostriedkov, dezinfekčné prostriedky, testy vrátane testovacích boxov.

Kapitálové výdavky sú najmä výdavky na obstaranie a zhodnotenie hmotného a nehmotného majetku. Za kapitálové výdavky môžu byť považované aj bežné výdavky uvedené v účtovnej triede 112-Zásoby v hodnote do 1 700 eur, ktoré majú dlhšiu dobu využiteľnosti dlhšiu ako jeden rok, ak je táto možnosť upravená vo vnútornej smernici o účtovníctve prijímateľa/užívateľa v súlade s § 22 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

Pravidlá oprávnenosti výdavkov vyplývajúce z osobitných predpisov

Štátna pomoc – pravidlá oprávnenosti výdavkov upravené v tejto príručke sa vzťahujú aj na poskytovanie príspevku v rámci pravidiel štátnej pomoci, pričom osobitné pravidlá oprávnenosti výdavkov sú zároveň upravené aj v príslušnej schéme štátnej pomoci. Preto, aby bol výdavok považovaný za oprávnený, musí okrem pravidiel definovaných v týchto pravidlách OV, spĺňať zároveň podmienky oprávnenosti stanovené v príslušnej schéme (ak relevantné).

Verejné obstarávanie – predpokladom oprávnenosti výdavkov projektov IROP je, aby žiadateľ a prijímateľ v závislosti od charakteru obstarávaných služieb, tovarov a stavebných prác postupoval pri zadávaní zákaziek na dodanie tovarov, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb potrebných pre realizáciu aktivít projektu v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZVO“), resp. v zmysle metodického pokynu CKO č. 12 k zadávaniu zákaziek nespádajúcich pod ZVO. Žiadateľ je taktiež povinný postupovať podľa metodického pokynu CKO č. 14 k zadávaniu zákaziek s nízkou hodnotou .

Žiadateľ môže zrealizovať verejné obstarávanie (ďalej len „VO“) aj pred podaním žiadosti o NFP, resp. počas procesu konania o žiadosti o NFP s prihliadnutím na časovú oprávnenosť výdavku definovanú vo výzve na predkladanie ŽoNFP. Dokumentácia z VO bude potom predmetom kontroly VO až po uzatvorení zmluvy o poskytnutí NFP, resp. podľa postupu upraveného v príslušnej výzve.

Pri predkladaní dokumentácie z VO na finančnú kontrolu na SO pre IROP postupuje prijímateľ spôsobom uvedeným v **jednotnej príručke k procesu VO** v platnom znení, ktorú vydáva CKO a je zverejnená na webovom sídle webovom sídle RO pre IROP www.mpsr.sk formou webového odkazu <https://www.mpsr.sk/jednotna-prirucka-k-procesu-verejneho-obstaravania-ucinna-od-15-6-2021/403---16780>.

Centrálny koordinačný orgán Úradu podpredsedníčky vlády pre investície a informatizáciu SR zverejnil dokument „Zhrnutie usmernení pre prijímateľov a RO v súvislosti s mimoriadnou situáciou spôsobenou šírením koronavírusu“ (ďalej ako „zhrnutie usmernení“) uvedené na stránke <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/zakladne-dokumenty/>. V ňom sa nachádzajú opatrenia a možnosti, ktoré majú prijímatelia ako verejní obstarávatelia, ktorí nakupujú tovary alebo služby, ktoré bezprostredne súvisia s bojom so šíriacou sa epidémiou. Zhrnutie vychádza z usmernení vydaných Európskou komisiou, Úradom pre verejné obstarávanie a Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu ako Centrálnym koordinačným orgánom. Ide o nasledovné dokumenty:

1. oznámenie Komisie – usmernenie Európskej komisie k využívaniu rámca pre verejné obstarávanie počas núdzovej situácie súvisiacej s krízou spôsobenou ochorením COVID-19 (2020/C 108 I/01) publikovaného dňa 1. 4. 2020 v Úradom vestníku Európskej únie.

2. „Usmernenie pre verejných obstarávateľov ako nakupovať v čase mimoriadnej udalosti“, publikovaného Úradom pre verejné obstarávanie zo dňa 24. 3. 2020 (<https://www.uvo.gov.sk/legislativametodika-dohlad/metodika-zadavania-zakaziek-5ae.html>).

Uplatnenie výnimky pri obstarávaní podľa § 117 ZVO²

V prípade realizácie zákaziek podľa § 117 ZVO, ktoré súvisia s mimoriadnou situáciou spôsobenou šírením ochorenia COVID-19 (so zmierňovaním, resp. odstraňovaním jej následkov), t. j. týkajú sa napr. neodkladných nákupov zdravotníckych pomôcok, príp. osobných ochranných pomôcok akými sú rúška, respirátory, pľúcne ventilátory, či dezinfekcie:

obstarávateľ je povinný:

- postupovať podľa § 117 ZVO,
- dodržiavať svoje interné pravidlá a postupy stanovené pre zákazky s nízkymi hodnotami.

obstarávateľ nie je povinný:

- zverejňovať výzvu na predkladanie ponúk na svojom webovom sídle alebo inom vhodnom webovom sídle,
- zasielať informáciu o takomto zverejnení na osobitný e-mailový kontakt zakazkycko@vlada.gov.sk,
- identifikovať minimálne troch vybraných záujemcov (napr. cez webové rozhranie).“

Hotovostné platby – v zmysle § 2 zákona č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti sa platbou v hotovosti rozumie odovzdanie bankoviek alebo mincí v hotovosti v mene euro alebo bankoviek alebo mincí v hotovosti v inej mene odovzdávajúcim a prijatie tejto hotovosti príjemcom³.

Hotovostné platby zahŕňajúce výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, vrátane výdavkov súvisiacich s obstaraním tohto majetku, nie sú oprávnené. V prípade úhrad spotrebného materiálu sú výdavky uhrádzané v hotovosti oprávnené, ak hotovostné platby jednotlivo neprekročia sumu **500 eur**, pričom maximálna hodnota realizovaných úhrad v hotovosti v jednom mesiaci nepresiahne **1 500 eur**.

Podľa § 4 zákona o obmedzení platieb v hotovosti pri právnických osobách a fyzických osobách - podnikateľoch sa zakazuje platba v hotovosti, ktorej hodnota prevyšuje 5 000 eur.

Platba platobnou kartou vydanou k účtu prijímateľa nie je hotovostnou platbou.

2.2 Vecná oprávnenosť výdavku

Z vecného hľadiska musí výdavok spĺňať nasledujúce podmienky:

- a) výdavok je v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi (napr. zákon o rozpočtových pravidlách, ZVO⁴, zákon o štátnej pomoci, zákonník práce⁵, zákon o účtovníctve, zákon o štátnej službe⁶, zákon o výkone práce vo verejnom záujme⁷, zákon o štátnej pokladnici⁸, zákon o dani z pridanej hodnoty⁹, zákon o dani z príjmov¹⁰, zákon o finančnej kontrole a audite¹¹, zákon o správe majetku štátu¹²);

2 Na verejného obstarávateľa sa nevzťahujú ustanovenia upravujúce postupy pri obstarávaní zákaziek s nízkymi hodnotami upravené v zhrnutí usmernení, časť „Zákazky s nízkou hodnotou, financované z fondov EÚ“, ku ktorému bola ministerstvu zdravotníctva dňa 28. apríla 2020 udelená výnimka zo Systému riadenia EŠIF verzia 9.

³ Pre účely týchto pravidiel OV sa odovzdávajúcim rozumie prijímateľ a príjemcom sa rozumie dodávateľ.

⁴ Zákon č. 345/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁵ Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

⁶ Zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov.

⁷ Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

⁸ Zákon č. 291/2002 Z. z. o štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁹ Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

¹⁰ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

¹¹ Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹² Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

- b) výdavok je vynaložený na projekt (existencia priameho spojenia s projektom) schválený SO pre IROP a realizovaný v zmysle podmienok výzvy, podmienok schémy štátnej pomoci, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť výzvy (ak relevantné), podmienok zmluvy o poskytnutí NFP;
- c) výdavky sú vynaložené v súlade s pravidlami IROP na oprávnené aktivity, v súlade s obsahovou stránkou projektu, zodpovedajú časovej následnosti aktivít projektu, sú plne v súlade s cieľmi projektu a prispievajú k dosiahnutiu plánovaných cieľov projektu;
- d) výdavok je primeraný¹³, t. j. zodpovedá obvyklým cenám v danom mieste a čase a zodpovedá potrebám projektu;
- e) výdavok spĺňa zásady hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti, vrátane zásady riadneho finančného hospodárenia podľa čl. 33 nariadenia č. 2018/1046;
- f) výdavky musia byť identifikovateľné a preukázateľné a musia byť doložené účtovnými dokladmi, ktoré sú riadne evidované u prijímateľa v súlade s platnou legislatívou; výdavok je preukázaný faktúrami alebo inými účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty, ktoré sú riadne evidované v účtovníctve prijímateľa v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a zmluvou o poskytnutí NFP. Preukázanie výdavkov faktúrami alebo účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty sa nevzťahuje na výdavky vykazované zjednodušeným spôsobom vykazovania a na úhradu preddavkových platieb. Výdavky musia byť uhradené prijímateľom a ich uhradenie musí byť doložené najneskôr pred ich predložením na SO pre IROP¹⁴ (s výnimkou odpisov a vecných príspevkov);
- g) výdavky súvisiace s preddavkovou platbou spĺňajú podmienky uvedené v písm. a) - e) tohto odseku vrátane časovej a územnej oprávnenosti výdavku, ako aj pravidlá oprávnenosti v súvislosti s preddavkovými platbami uvedenými v SR EŠIF. Preddavkovou platbou sa rozumie úhrada finančných prostriedkov zo strany prijímateľa v prospech dodávateľa vopred, t. j. pred dodaním dohodnutých tovarov/poskytnutím služieb alebo vykonaním stavebných prác; v bežnej obchodnej praxi sa používa aj pojem „záloha alebo preddavok“ a pre doklad, na základe ktorého sa úhrada realizuje sa používa aj pojem „zálohová faktúra alebo preddavková faktúra“. Preddavková platba sa vzťahuje na obchodné vzťahy medzi prijímateľom a dodávateľom, pričom samotný systém platieb na úrovni SO pre IROP – prijímateľ, t. j. predfinancovanie, refundácia, zálohová žiadosť o platbu týmto nie je dotknutý a preddavkové platby je možné využiť v rámci každého systému financovania. Preddavkovou platbou sa nefinancujú podporné aktivity projektu;
- h) oprávneným výdavkom je aj výdavok za nákup tovaru, ktorý prijímateľ poskytne tretej osobe vykonávajúcej činnosti na úseku hospodárskej mobilizácie, civilnej ochrany obyvateľstva pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Za oprávnený výdavok sa považuje aj výdavok za nákup tovaru poskytnutého tretej osobe za účelom prevencie a ochrany pred šírením koronavírusovej epidémie. Výdavok zároveň spĺňa nasledovné podmienky. Zmluva o NFP/rozhodnutie o poskytnutí príspevku obsahuje súhlas poskytovateľa prijímateľovi poskytnúť predmet výdavku (tovar) tretej osobe spolu s odkazom na konkrétny tovar, typ alebo jeho špecifikáciu, účel použitia a sankciu za nedodržanie účelu použitia tovaru poskytnutého tretej osobe. Prevod z prijímateľa na tretiu osobu je realizovaný na základe písomného právneho aktu/právneho vzťahu (napr. darovacia zmluva, zmluva o prevode majetku štátu do správy, protokol o prevzatí) s uvedením ustanovenia o povinnosti tretej osoby uchovávať všetku dokumentáciu k výdavku a do uplynutia uvedených lehôt strpieť výkon kontroly/auditú súvisiaceho s dodávaným tovarom do uplynutia uvedených lehôt, a to oprávnenými osobami na výkon tejto kontroly/auditú a poskytnúť im všetku potrebnú súčinnosť. Písomný právny akt obsahuje aj ustanovenie, že poskytnutý tovar (predmetu darovania, prevodu) v čase realizácie projektu môže byť použitý na účel definovaný

¹³ SO pre IROP je oprávnený posudzovať časový a územný aspekt výdavku vo vzťahu k jednotlivým vykonávaným procesom (napr. pri kontrole VO, kontrole ŽoP). Z hľadiska územného aspektu SO pre IROP prihliada na predmet výdavku (napr. tovar alebo služba) a jeho povahu „obchodovateľnosti“ z hľadiska územia (napr. kúpa technológie alebo nájom nehnuteľnosti).

¹⁴ Uvedené sa aplikuje primerane aj na poskytnutie predfinancovania.

v schválenej žiadosti o NFP a na dosiahnutie cieľa projektu, čím prispieva k napĺňaniu merateľných ukazovateľov projektu. Stanovuje sankčný mechanizmus za nedodržanie účelu použitia tovaru poskytnutého tretej osobe vrátane zákazu predaja/prenájmu ďalšej osobe a informáciu, že výdavok je hradený z európskych štrukturálnych a investičných fondov.

V zmysle čl. 65 ods. 11 všeobecného nariadenia na jeden projekt možno udeliť príspevok z jedného alebo viacerých EŠIF alebo z jedného alebo viacerých operačných programov (ďalej len „OP“) a z iných nástrojov EÚ v prípade, keď výdavky vykázané v žiadosti o platbu z jedného z EŠIF nie sú vykázané v rámci podpory z iného fondu alebo nástroja EÚ, ani podpory z rovnakého fondu v rámci iného OP. Suma výdavkov, ktorá sa má zahrnúť do žiadosti o platbu z EŠIF, sa môže vypočítať pre každý EŠIF a pre dotknutý operačný program alebo operačné programy na pomernom základe v súlade s dokumentom, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory.

2.3 Časová oprávnenosť výdavku

Pre programové obdobie 2014 – 2020 z časového hľadiska oprávnený výdavok musí skutočne vzniknúť a byť uhradený prijímateľom medzi 1. januárom 2014 a 31. decembrom 2023.

Výdavky na projekt realizovaný v rámci ŠC 2.1.4 zameraný na podporu kapacít reakcie na krízu v kontexte epidémie COVID-19 sú oprávnené od 1. februára 2020. Časovú oprávnenosť bližšie upravuje príslušná výzva/vyzvanie na predkladanie žiadosti o NFP resp. ju určuje príslušná schéma štátnej pomoci.

Odlišne od všeobecného pravidla podľa ktorého sa podpora z EŠIF neudelí na projekty, ktoré boli fyzicky ukončené alebo sa plne realizovali ešte pred predložením ŽoNFP bez ohľadu na to, či prijímateľ uhradil všetky súvisiace platby, v súlade s Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus EK, je v rámci ŠC 2.1.4 povolená oprávnenosť výdavkov aj už ukončených alebo plne implementovaných projektov v rámci tohto špecifického cieľa ešte pred predložením a schválením žiadosti o NFP pokiaľ to umožňuje výzva/vyzvanie na predkladanie žiadosti o NFP resp. príslušná schéma štátnej pomoci.

Bližšia špecifikácia časovej oprávnenosti výdavkov je vymedzená vo výzve na predkladanie ŽoNFP.

2.4 Územná oprávnenosť výdavkov

Oprávnenosť miesta realizácie projektu je uvedená vo výzve/vyzvaní na predkladanie žiadosti o NFP.

2.5 Neoprávnené výdavky

Na príspevok z EŠIF nie sú vo všeobecnosti oprávnené tieto výdavky:

- a) úroky z dlžných súm okrem grantov poskytnutých vo forme úrokových dotácií alebo dotácií záručných poplatkov;
- b) kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku vo výške presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov na príslušný projekt. V prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, obmedzenie zvyšuje na 15 %. **V prípade ŠC 2.1.4 sú výdavky na kúpu nezastavaného/zastavaného pozemku neoprávnené;**
- c) DPH okrem prípadov, kedy nie je možné nárokovať jej odpočet podľa platnej legislatívy SR.

V súlade s článkom 3, ods. 3 nariadenia o EFRR sa nepodporujú:

- a) investície, ktorých cieľom je zníženie emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe 1 k smernici 2003/87/ES ;

- b) podniky v ťažkostiach vymedzené v právnych predpisoch EÚ o štátnej pomoci; podniky, ktoré sú prijímateľmi podpory v súlade s dočasným rámcom pre opatrenia štátnej pomoci¹⁵ alebo s nariadením Komisie (EÚ) č. 1407/2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní európskej únie na pomoc de minimis sa na účely tohto bodu nepovažujú za podniky v ťažkostiach;
- c) investície do infraštruktúry letísk pokiaľ nesúvisia s ochranou životného prostredia alebo nie sú sprevádzané nevyhnutnými investíciami na zmiernenie alebo zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie (patria sem aj výdavky spojené s budovaním/rekonštrukciou heliportov).

Neoprávnené výdavky uvedené v tomto odseku bude poskytovateľ vždy považovať za neoprávnené bez ohľadu na ich vzťah k cieľom a charakteru projektu.

Vo všeobecnosti sa za neoprávnené považujú nasledovné výdavky:

1. výdavky, ktoré nespĺňajú kritériá vecnej oprávnenosti, časovej oprávnenosti a územnej oprávnenosti;
2. výdavky, ktoré nie je možné zaradiť medzi oprávnené v zmysle číselníka oprávnených výdavkov;
3. výdavky, ktoré nespĺňajú kritériá hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti;
4. výdavky, ktoré neboli obstarané v zmysle ZVO (vzťahuje sa na výdavky, ktoré budú realizované dodávateľsky - uskutočnenie stavebných prác, dodanie tovarov, poskytnutie služieb, atď.) alebo iného právneho predpisu;
5. hotovostné platby zahŕňajúce výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, vrátane výdavkov súvisiacich s obstaraním tohto majetku;
6. výdavky hradené v hotovosti, pri ktorej hodnota úhrady prevyšuje 5 000 eur;
7. akákoľvek časť výdavkov, ktorou by sa prekročila maximálna intenzita pomoci, alebo stanovené finančné limity a benchmarky;
8. nákup pozemkov vo výške nad 10% celkových oprávnených výdavkov projektu (alebo pri nedodržaní kumulatívneho percentuálneho limitu na nákup nehnuteľností v rámci projektu), resp. nad 15% v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy;
9. výdavky na opravu a údržbu;
10. pravidelné obnovovacie investície súvisiace s výmenou strojov, prístrojov, zariadení a technológií;
11. revízie a kontroly zariadení, technické prehliadky, funkčné skúšky, garančné a emisné merania, ak nie sú súčasťou zmluvy o dielo, ale sú obstarávané samostatne;
12. vedľajšie rozpočtové náklady (VRN) okrem výdavkov na zariadenia staveniska;
13. rezerva na nepredvídateľné výdavky súvisiace s nadobudnutím technologických a technických zariadení;
14. štúdie, ktoré vedú k vypracovaniu štátnej expertízy;
15. akreditácie, reakreditácie;
16. prevádzkové výdavky bezprostredne súvisiace s realizáciou hlavných aktivít projektu (napr. výdavky na energiu, vodné a stočné, pohonné hmoty a iné);
17. prevádzkové výdavky súvisiace s riadením projektu (režijné výdavky ako napr. výdavky na telefón, fax, internet, občerstvenie, nákup spotrebného materiálu a tovaru pre riadenie projektu);
18. správne poplatky, ktoré nie sú pre realizáciu projektu nevyhnutné a nemajú priamu väzbu na projekt;
19. výdavky na poistenie majetku nadobudnutého v súvislosti s realizáciou projektu;
20. poplatky za zriadenie a vedenie bankového účtu v súvislosti s realizáciou projektu;

¹⁵ Oznámenie Komisie, Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nálezou COVID-19 (2020/C 91 I/01) zo dňa 20. 3. 2020

21. bankové poplatky;
22. daňové poplatky a dovozné prirážky;
23. poplatky za poštovné a telekomunikačné služby;
24. výdavky na nákup použitého zariadenia;
25. výdavky na právne služby prijímateľa voči poskytovateľovi (napr. žaloba, vypracovanie stanoviska);
26. sankčné poplatky, pokuty¹⁶ a penále, prípadne ďalšie sankčné výdavky, či už dohodnuté v zmluvách alebo vzniknuté z iných príčin;
27. manká, škody (napr. škody spôsobené počas výstavby na cudzom majetku) a dlhy;
28. nesplatené dlžné úroky z úverov a pôžičiek¹⁷;
29. dary;
30. územné vplyvy;
31. položky financované z iných finančných zdrojov (Envirofond, Recyklačný fond);
32. DPH v prípade, keď je nárokovateľná na vrátenie akýmkoľvek spôsobom;
33. priame dane (napr. daň z nehnuteľnosti, daň z motorových vozidiel a pod.);
34. iné výdavky priamo nesúvisiace s projektom.

Pre oprávnenosť všetkých výdavkov prijímateľov platí zákaz duplicitného financovania výdavkov (časové a vecné prekrývanie výdavkov).

2.6 Projekty generujúce čisté príjmy a nadmerná náhrada

Projekty generujúce čisté príjmy:

V prípade projektov, ktoré vytvárajú príjem či už počas realizácie projektu, alebo po jeho ukončení, je potrebné celkové oprávnené výdavky projektu znížiť o čisté príjmy¹⁸, aby bola zabezpečená primeraná výška pomoci (t. j. aby nedošlo k neadekvátnemu poskytovaniu finančných prostriedkov OP nad rámec skutočnej potreby projektu). Uvedená primeraná výška pomoci predstavuje tzv. „medzeru vo financovaní“, ktorá vzniká, ak čistý príjem za príslušné obdobie nedokáže v plnej miere pokryť investičné výdavky projektu.

Vzhľadom na uvedené platí, že oprávnené výdavky na projekty vytvárajúce príjmy neprevýšia súčasnú hodnotu investičných výdavkov, po odpočítaní súčasnej hodnoty čistého príjmu z investície za stanovené obdobie. Ak na spolufinancovanie nie sú oprávnené všetky investičné výdavky, čistý príjem sa prideli pomerne k oprávneným a neoprávneným častiam investičných výdavkov.

Projekty vytvárajúce príjem sú projekty, ktoré zahŕňajú:

- investíciu do infraštruktúry, ktorej používanie je spolpatnené a priamo uhradené užívateľmi, alebo
- predaj alebo prenájom pozemkov alebo budov, alebo
- poskytovanie služieb za poplatok.

V podmienkach IROP sa z hľadiska povinností žiadateľa/prijímateľa viažucich sa na výpočet a monitorovanie čistých príjmov, rozlišujú tri skupiny projektov vytvárajúce čistý príjem:

¹⁶ Takýmito výdavkami sú napr. pokuty (napr. pokuty uložené v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov za porušenie princípu „znečisťovateľ platí“) a iné druhy uložených peňažných alebo nepeňažných sankcií.

¹⁷ Týmto nie je dotknuté ustanovenie čl. 69 ods. 3 písm. a) všeobecného nariadenia.

¹⁸ Čistými príjmami sa rozumejú príjmy projektu po odpočítaní všetkých prevádzkových výdavkov a výdavkov na náhradu zariadenia s krátkou životnosťou, ktoré vzniknú v priebehu príslušného obdobia. Úspory prevádzkových nákladov, ktoré vznikli počas projektu, sa považujú za čistý príjem, ak nie sú kompenzované rovnocenným znížením prevádzkových dotácií.

- **projekty vytvárajúce čistý príjem počas stanoveného referenčného obdobia¹⁹**, t. j. počas obdobia realizácie projektu, ako aj obdobia po jeho ukončení, ktorých celkové oprávnené výdavky sú **vyššie ako 1 000 000 eur** (v zmysle čl. 61 všeobecného nariadenia) - žiadateľ predkladá finančnú analýzu projektu za referenčné obdobie a/alebo CBA, na základe ktorej sa príjmy odpočítajú vopred;
- **projekty vytvárajúce čistý príjem počas realizácie projektu**, ktorých celkové oprávnené výdavky sú **rovné, alebo nižšie ako 1 000 000 eur a zároveň vyššie ako 50 000 eur** (v zmysle čl. 65 ods. 8 všeobecného nariadenia) – žiadateľ pri ukončení realizácie aktivít projektu predkladá zjednodušenú finančnú analýzu projektu; v záverečnej ŽoP sa celkové oprávnené výdavky znížia o čisté príjmy vytvorené počas realizácie projektu;
- **projekty vytvárajúce čistý príjem počas realizácie projektu**, ktorých celkové oprávnené výdavky sú **rovné, alebo nižšie ako 50 000 eur** – žiadateľ pri ukončení realizácie aktivít projektu predkladá zjednodušenú finančnú analýzu projektu.

Povinnosť zohľadnenia čistých príjmov pri stanovení výšky pomoci sa **nevzťahuje na projekty**:

- ktoré negenerujú príjmy (napr. aktivity realizované vo verejnom záujme);
- na ktoré sa vzťahujú pravidlá štátnej pomoci (s výnimkou špecifických prípadov, kedy to priamo vyplýva z uplatniteľných pravidiel štátnej pomoci);
- ktoré sú podporené z finančných nástrojov²⁰.

Nadmerná náhrada

Výška príspevku vo forme náhrady nesmie presiahnuť sumu potrebnú na pokrytie čistých nákladov, ktoré vznikli pri plnení záväzkov služieb vo verejnom záujme a primeraný zisk. V zmysle článku 5 Rozhodnutia Komisie č. 2012/21/EU o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní EÚ na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej len „rozhodnutie“) výška poskytnutej náhrady prijímateľovi nesmie byť vyššia, ako je nevyhnutné na pokrytie nákladov vzniknutých pri plnení záväzkov služby vo verejnom záujme, so zohľadnením relevantných príjmov a primeraného zisku z akéhokoľvek vlastného kapitálu nevyhnutného na plnenie týchto záväzkov. V opačnom prípade by došlo k nadmernej náhrade, čo predstavuje nepovolenú štátnu pomoc.

Zamedzenie poskytnutia nadmernej náhrady sa overuje na úrovni poskytovateľa postupom stanoveným v príslušnej schéme štátnej pomoci a v Metodike pre stanovenie výšky náhrady poskytovanej zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu SR, ktorá je súčasťou výzvy/vyzvania na predkladanie žiadosti o NFP, v rámci ktorej sa poskytuje príspevok (náhrada) za poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu. V prípade nadmernej náhrady sa o túto sumu znižuje výška poskytovaného príspevku.

2.7 Infraštruktúra

Všeobecné nariadenie a nariadenia vzťahujúce sa na jednotlivé fondy nedefinujú pojem „infraštruktúra“ ani „zariadenie“. Nakoľko v týchto nariadeniach absentuje ich definícia, pojmy „infraštruktúra“ alebo „zariadenie“ majú byť interpretované v súlade so všeobecnými princípmi práva

¹⁹ Obdobie odrážajúce ekonomickú životnosť investície, ktoré je dostatočne dlhé na to, aby zahrnulo jej pravdepodobné dlhodobé dopady. Pre jednotlivé sektory, resp. subsektory podpory v rámci IROP sa uplatňujú tieto referenčné obdobia:

- pozemné komunikácie: 25 -30 rokov,
- odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd/zásobovanie pitnou vodou: 30 rokov,
- odpadové hospodárstvo: 25 - 30 rokov,
- ostatné sektory: 10 - 15 rokov (platné aj pre CIZS)

²⁰ Návratná forma pomoci, ktorá je poskytovaná na podporu investícií, od ktorých sa očakáva, že budú finančne životaschopné, ale nemajú zabezpečené dostatočné financovanie z trhových zdrojov.

a tiež s ohľadom na definície zaužívané v rámci kohéznej politiky v predchádzajúcich programových obdobiach.

Pojem „infraštruktúra“ predstavuje hmotný majetok trvalej povahy, ktorý spĺňa nasledovné podmienky:

1. má nehnuteľný (nepohyblivý) charakter (je buď trvale spojený so zemou alebo s majetkom, ktorý je trvale spojený so zemou, v tomto prípade stráca svoju identitu prostredníctvom spojenia a stáva sa súčasťou nehnuteľného majetku s ktorým je spojený);
2. za normálnych podmienok použitia (vrátane primeranej starostlivosti a údržby) má neobmedzenú dobu použitia, resp. jej technická životnosť podstatne prekračuje ekonomickú životnosť prvkov, z ktorých sa skladá;
3. aj napriek používaniu si uchováva pôvodný tvar a vzhľad.

Za infraštruktúru sa považuje aj zariadenie. Zariadenie je hmotným majetkom s viac či menej trvalým charakterom (nespadajú sem pozemky, budovy alebo vylepšenia týkajúce sa budov) a ktorý je opodstatnený pri realizácii projektov. Položka zariadenia je pohyblivá alebo pevná jednotka nábytku alebo vybavenia, nástroj, stroj, nariadenie, alebo súbor častí, ktoré spĺňajú všetky nasledovné podmienky:

- za normálnych podmienok použitia, vrátane primeranej starostlivosti a údržby, majú predpokladanú dobu životnosti dlhšiu ako jeden rok;
- zachováva si svoj pôvodný tvar a vzhľad aj po použití;
- ak je zariadenie poškodené alebo niektoré jeho časti sú stratené alebo opotrebované, môže byť vhodnejšie ho opraviť než nahradiť úplne novým zariadením²¹;
- nestráca svoju identitu ani v prípade ak je zabudované do inej alebo zložitejšej jednotky.

Nehmotný majetok (majetok nemateriálnej povahy) ako je napríklad softvér, IT systémy nespadá do definície infraštruktúry.

2.8 Vyvolané investície

Vyvolaná investícia je obstaranie majetku alebo služby, pričom tento majetok alebo službu účtovná jednotka nebude používať, ale náklady na obstaranie jej vznikli buď podľa osobitného predpisu, alebo zo zmluvy v súvislosti s obstaraním dlhodobého majetku.

Oprávnenosť výdavkov vynaložených na vyvolané investície **posudzuje SO pre IROP individuálne**. Minimálne predpoklady pre oprávnenosť výdavkov na vyvolané investície predstavuje splnenie všeobecných podmienok oprávnenosti výdavkov, preukázanie priameho vzťahu k projektu a nevyhnutnosť vyvolaných investícií pre realizáciu projektu.

2.9 Nepriame výdavky²²

Nepriame výdavky majú charakter bežných výdavkov (prevádzková réžia) a slúžia na financovanie podporných aktivít projektu. Nepriame výdavky (režijné výdavky) sú také výdavky, ktoré nie sú, resp. nemôžu byť priamo priradené k niektorej z hlavných aktivít projektu. Nepriame výdavky sú oprávnenými v prípade, že vychádzajú zo skutočne vzniknutých oprávnených výdavkov súvisiacich s projektom. Nepriamymi výdavkami sú najmä výdavky, resp. ich relevantná časť na mzdové výdavky zamestnancov, ako aj výdavky na informovanie a komunikácia spojená s realizáciou projektu.

²¹ Skutočnosť, že nové elektrické spotrebiče často nie sú opraviteľné alebo sú naprogramované tak, aby zlyhali po nejakej dobe, nespochybňuje, že sa jedná o zariadenie.

²² V prípade aplikovania štátnej pomoci je potrebné brať do úvahy aj pravidlá oprávnenosti vymedzené v príslušnej legislatíve upravujúcu predmetnú oblasť (napr. podľa čl. 31 nariadenia č. 651/2014 o skupinových výnimkách financovanie pomoci na vzdelávanie, ktoré podniky uskutočňujú s cieľom splniť povinné vnútroštátne vzdelávacie normy, nie je oprávnené). Zároveň týmto nie je dotknuté právo určité výdavky definovať ako neoprávnené, na základe účelu a potrieb IROP, prípadne záväzkov RO/SO prijatých v rámci auditných misií.

V rámci ŠC 2.1.4 sú nepriame výdavky oprávnené podľa prílohy týchto pravidiel, resp. ich oprávnenosť je definovaná príslušnou výzvou/vyzvaním na predloženie žiadosti o NFP.

Pri reálnom vykazovaní nepriamych výdavkov nie je možné zahrnúť výdavky na obstaranie akéhokoľvek dlhodobého hmotného/nehmotného majetku (vrátane drobného dlhodobého hmotného/nehmotného majetku do oprávnených výdavkov na podporné aktivity projektu).

Nepriame výdavky nad stanovený limit sa považujú za neoprávnené výdavky. Celková oprávnená výška nepriamych výdavkov za celé obdobie realizácie projektu sa prepočíta v záverečnej ŽoP.

Na čerpanie nepriamych výdavkov v prípade, že by boli oprávnené, sa vzťahujú finančné limity, upravené týmito pravidlami OV.

2.10 Krížové financovanie

V rámci špecifického cieľa 2.1.4. Posilnenie kapacít v zdravotníckom systéme a ochrana verejného zdravia ako reakcia na pandémiu COVID-19 financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja sa uplatňuje krížové financovanie, podľa ktorého sa doplnkovým spôsobom financuje časť projektu, ktorého náklady sú oprávnené na podporu z Európskeho sociálneho fondu.

Krížové financovanie sa uplatňuje pri splnení nasledovných podmienok:

- je upravené výzvou na predkladanie žiadosti o NFP/vyzvaním na predloženie národného projektu;
- v projekte musí byť preukázané, že ide o náklady, ktoré sú potrebné na uspokojivú realizáciu projektu a sú priamo spojené s jeho realizáciou;
- aktivity spolufinancované krížovým financovaním musia byť v súlade so štátnou pomocou/pomocou de minimis;
- realizuje sa iba na časť projektu;
- výška oprávnených výdavkov krížového financovania nesmie prekročiť %-lný limit stanovený prílohou „Finančné a percentuálne limity“;
- realizuje sa iba vo vzťahu k aktivitám, na ktoré sa uplatnenie krížového financovanie odvoláva;
- výdavky sa spravujú pravidlami pre Európsky sociálny fond pričom výdavok je hradený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja;
- krížovým financovaním sa financujú skupiny výdavkov:
 - 112 Zásoby pod kódom a názvom „112-C-COVID Zásoby – krížové financovanie (COVID)“;
 - 518 Ostatné služby pod kódom a názvom „518-C-COVID Ostatné služby – krížové financovanie (COVID)“;
 - 521 Mzdové výdavky pod kódom a názvom „521-C-COVID Mzdové výdavky – krížové financovanie (COVID)“;
 - 910 Jednotkové výdavky pod kódom a názvom „910-C-COVID Jednotkové výdavky – krížové financovanie (COVID)“.

3 ZOZNAM OPRÁVNENÝCH VÝDAVKOV

Zoznam oprávnených výdavkov pre ŠC 2.1.4 v členení podľa aktivít, ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, skupín oprávnených výdavkov a oprávnených prijímateľov je uvedený v prílohe č. 2 týchto pravidiel oprávnenosti výdavkov.

3.1 Číselník výdavkov a označovanie výdavkov

Číselník oprávnených výdavkov je súčasťou ITMS2014+ a spravuje ho Centrálny koordinačný orgán (ďalej len „CKO“) v spolupráci s RO pre IROP.

Vecné vymedzenie výdavkov vrátane ich špecifikácií vychádza z opatrení Ministerstva financií SR, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania.

Skupiny oprávnených výdavkov uvedené v číselníku oprávnených výdavkov slúžia na základné rozdelenie výdavkov projektu podľa ich charakteru a vzniku v rámci realizácie aktivít projektu. Skupiny oprávnených výdavkov sú používané žiadateľom pri vypracovaní ŽoNFP²³ a prijímateľom pri príprave ŽoP.

Oprávnené výdavky uvedené v podkapitolách tejto kapitoly uvádzajú všeobecný prehľad oprávnených výdavkov IROP a nie sú automaticky oprávnené pre všetky projekty. Žiadateľ vypracováva ŽoNFP tak, aby každý výdavok plánovaný v danom projekte bol jednoznačne a správne zaradený do príslušnej skupiny oprávnených výdavkov.

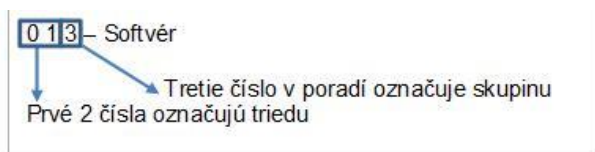
Napriek tomu, že číselník vychádza z účtovnej osnovy, **nekopíruje ju**. Výstupy z účtovníctva jednotlivých účtovných jednotiek - žiadateľov teda **nemusia byť totožné** so zaradením nákladov/výdavkov do tried a skupín tak, ako to určuje tento číselník.

Číselník oprávnených výdavkov s dole uvedenými triedami a skupinami tvorí súčasť ITMS 2014+.

Členenie číselníka oprávnených výdavkov je nasledovné:

- a) trieda – vecné vymedzenie výdavku;
- b) skupina – špecifikácia výdavku v rámci danej triedy;
- c) druh – ide o definovanie výdavku, pričom druh oprávneného výdavku je kategorizovaný v rámci triedy a skupiny oprávnených výdavkov. Druh výdavku neobsahuje kód.

Štruktúra číselníka oprávnených výdavkov je nasledovná:

3.2 Trieda 01 – Dlhodobý nehmotný majetok

Vecné vymedzenie

Dlhodobým nehmotným majetkom²⁴ sú zložky majetku, ktorých ocenenie je vyššie ako suma podľa osobitného predpisu (2 400 eur)²⁵ a doba použiteľnosti dlhšia ako jeden rok. Nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume podľa osobitného predpisu²⁶ alebo je nižšie, možno zaradiť (podľa

²³ Pri vypracovaní PZ žiadateľ predkladá iba zjednodušený rozpočet.

²⁴ Vrátať nákladov súvisiacich s obstaraním dlhodobého nehmotného majetku do času uvedenia predmetného majetku do užívania.

²⁵ Zákon 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

²⁶ Zákon 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

rozhodnutia účtovnej jednotky - prijímateľa) do dlhodobého nehmotného majetku, ak doba použiteľnosti tohto majetku je dlhšia ako jeden rok.

Nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume podľa osobitného predpisu alebo je nižšie, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý nebol zaradený do dlhodobého nehmotného majetku, sa vykazuje v triede oprávnených výdavkov 51 – Služby.

Do triedy oprávnených výdavkov 01 sa zaraďujú najmä nehmotné výsledky z vývojovej a obdobnej činnosti, softvér, oceniteľné práva (napr. licencie, know-how, autorské práva, obchodné značky, ochranné známky, predmety priemyselných práv), územné plány.

Ako dlhodobý nehmotný majetok sa nevykazujú: výdavky na školenia a semináre, marketingové a podobné štúdie, prieskum trhu, poradenstvo, odborné posudky, získanie noriem a certifikátov, napríklad ako sú ISO normy, prípravu a zábeh výkonov, reklamu, uvedenie výrobkov na trh, reštrukturalizáciu a reorganizáciu podniku alebo jeho časti, na rozšírenie výroby, ako aj ostatné náklady podobného charakteru.

Skupiny oprávnených výdavkov triedy 01

013 - Softvér - ak nie je súčasťou dodávateľskej zmluvy na uskutočnenie stavebných prác a/alebo ak je kúpený samostatne a nie je súčasťou dodávky hardvéru a jeho ocenenia

- Nákup softvéru – výdavky na obstaranie softvéru vrátane výdavkov na obstaranie licencií súvisiacich s používaním softvéru - napr. multilicencie, skupinové licencie, atď.;
- Modernizácia softvéru - napr. upgrade (pridávanie nových funkcionalít zhodnocujúcich softvér).

014 – Oceniteľné práva – výsledky tvorivej duševnej činnosti, ktoré boli obstarané za úhradu (vynálezy, licencie, ochranné známky, autorské práva, know-how), užívacie práva, právo prechodu cez pozemok, predmety priemyselných práv a iné výsledky tvorivej duševnej činnosti, ak sa obstarali za odplatu, napríklad kúpou, výmenou alebo nepeňažným vkladom. Do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú napr. nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- Nákup licencií - výdavky na obstaranie licencií, autorských práv a patentov, okrem výdavkov na obstaranie licencií súvisiacich s používaním softvéru, ktoré sa triedia na podpoložke 711003.

019 - Ostatný dlhodobý nehmotný majetok – dlhodobý nehmotný majetok, ktorý nepatrí do žiadnej z vyššie uvedených skupín

- Nákup ostatných nehmotných aktív (napr. územné plány, web stránky, vecné bremená), ak spĺňajú kritériá obstarania dlhodobého nehmotného majetku z kapitálových výdavkov).

Relevantné skupiny oprávnených výdavkov a EKRK v účtovnej triede 01

Skupina	Podpoložka EKRK	ŠC 2.1.4
013 Softvér	711003 Nákup softvéru	x
	718006 Modernizácia softvéru	x
014 Oceniteľné práva	711004 Nákup licencií	x
019 Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	711005 Nákup ostatných nehmotných aktív	x

3.3 Trieda 02 – Dlhodobý hmotný majetok

Vecné vymedzenie

V triede dlhodobého hmotného majetku²⁷ sa vykazujú:

- a) pozemky, stavby, byty a nebytové priestory;
- b) samostatné hnutelné veci s výnimkou nehnuteľných vecí uvedených v písmene a) a súbory hnutelných vecí, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické určenie s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok a v ocenení vyššom ako je suma ustanovená v osobitnom predpise²⁸.

Hmotný majetok uvedený v písm. b), ktorého ocenenie sa rovná alebo je nižšie ako suma ustanovená osobitným predpisom, možno zaradiť (podľa rozhodnutia účtovnej jednotky - prijímateľa) do dlhodobého hmotného majetku, ak prevádzkovo-technické funkcie (doba použiteľnosti) sú dlhšie ako jeden rok.

Hmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume podľa osobitného predpisu alebo je nižšie, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý nebol zaradený do dlhodobého hmotného majetku, sa vykazuje v triede oprávnených výdavkov 11 – Zásoby.

Ako dlhodobý hmotný majetok sa nevykazujú: Kurzové rozdiely, penále, pokuty, výdavky na prípravu zamestnancov pre budované prevádzky a zariadenia, výdavky na biologickú rekultiváciu, výdavky súvisiace s prípravou a zabezpečením výstavby, ktoré vznikli po uvedení obstarávaného hmotného majetku do používania, výdavky na opravy a udržiavanie dlhodobého hmotného majetku.

Skupiny oprávnených výdavkov triedy 02

021 – Stavby

- stavebné práce: realizácia nových stavieb, rekonštrukcia a modernizácia stavieb, prístavby, nadstavby, stavebné úpravy (stavebné objekty, prevádzkové súbory, zriadenie staveniska) podľa špecifikácie;

Stavebné práce vrátane technologického a strojného zariadenia (dodávka a montáž)

Oprávneným výdavkom sú:

- výdavky na stavebnú časť
 - náklady na realizáciu stavebných objektov (vrátane technického vybavenia, zariadenia prípojok na plyn, vodu, elektrinu, telefón a internet).
 - náklady na hlavnú stavebnú výrobu,
 - pomocnú stavebnú výrobu,
 - montážne práce,
 - vedľajšie rozpočtové náklady (zariadenie staveniska – stanovené v zmysle Sadzobníka stavebných prác), pokiaľ sú primerané rozsahu stavebných prác (VRN ako sú územné vplyvy, prevádzkové vplyvy, kompletná činnosť, mimostavenisková doprava a ostatné ako samostatná položka na krycom liste vo VRN sa budú považovať za neoprávnené),
 - náklady na demoláciu existujúcich stavebných objektov, technologických a iných zariadení v odôvodnených prípadoch,
 - náklady na geodetickú činnosť zabezpečovanú obstarávateľom,
- výdavky na technologickú časť (prevádzkové súbory – napr. elektroinštalácia, vzduchotechnika, kúrenie, meranie a regulácia vrátane softvérového vybavenia a pod., dodávka a montáž technologických a strojných zariadení – napr. výtah a pod.),
- výdavky na vybudovanie pripojenia na internet prostredníctvom inštalácie lokálnej siete LAN (štruktúrovaný kabeľový systém, v odôvodnených prípadoch WI-FI).

Výdavky rozpočtu stavby, ktoré nie je možné riadne špecifikovať, a ktoré nie sú riadne zdôvodnené napr. rozpočtové položky ako ostatné, PPV, podružný materiál, ostatné práce, stratné,

²⁷ Vráťane nákladov súvisiacich s obstaraním dlhodobého hmotného majetku do času uvedenia predmetného majetku do užívania.

²⁸ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (t. j. 1.700,- eur podľa aktuálneho znenia).

nepredvídané práce, nešpecifikované práce, indexácia a pod. (podrobnejšie v príkladoch neoprávnených výdavkov) budú považované za neoprávnené.

- stavebný dozor,
- výdavky na energetické certifikáty, energetické audity, tepelno-technické posudky a pod., vydané pred a po výstavbe/rekonštrukcii/modernizácii.

022 – Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí - majú samostatné technicko-ekonomické určenie a ich ocenenie je vyššie ako 1 700 eur, doba použiteľnosti dlhšia ako 1 rok (napr. výrobné zariadenia, zariadenia a predmety slúžiace na poskytovanie služieb, účelové predmety a iné zariadenia, ktoré s budovou alebo stavbou netvorí jeden funkčný celok, aj keď je s ňou pevne spojené).

- nákup interiérového vybavenia;
- nákup a modernizácia výpočtovej techniky, vrátane príslušenstva;
- nákup a modernizácia telekomunikačnej techniky;
- modernizácia komunikačnej infraštruktúry.
- nákup a modernizácia prevádzkových/špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia (vrátane prvého zaškolenia obsluhy, ak verejné obstarávanie je realizované samostatne mimo stavebných prác) - zdravotnícke zariadenia a IKT

Oprávnené je obstaranie zdravotníckych prístrojov, zariadení a techniky, ktoré sú nevyhnutné pre splnenie cieľov projektu:

- výdavky na komplexnú zdravotnícku technológiu,
- výdavky na zdravotnícke stroje, prístroje a zariadenia, zdravotnícku techniku,
- výdavky na informačné technológie (hardvér),
- výdavky na montáž a inštaláciu,
- výdavky na skúšky a skúšobnú prevádzku.

023 - Dopravné prostriedky

- nákup osobných automobilov,
- nákup špeciálnych automobilov.

029 – Ostatný dlhodobý hmotný majetok – DHM nezaraditeľný do predchádzajúcich skupín

- technické rekultivácie (ako sú terénne úpravy, odstránenie následkov vodnej erózie, zdevastovania pôdy po stavebnej činnosti atď.). Od technickej rekultivácie je potrebné odlišiť biologickú rekultiváciu (hnojenie pôdy, vysiatie trávy, vysadenie kvetín a okrasných kríkov), ktorá je vždy súčasťou podpoložky 633006.

Relevantné skupiny oprávnených výdavkov a EKRK v účtovnej triede 02

Skupina	Podpoložka z EKRK	ŠC 2.1.4
021 Stavby	717001 Realizácia nových stavieb	x
	717002 Rekonštrukcia a modernizácia stavieb	x
	717003 Prístavby, nadstavby, stavebné úpravy	x
	716 Prípravná a projektová dokumentácia	x
022 Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	713001 Nákup interiérového vybavenia	x
	713002 Nákup výpočtovej techniky	x
	713003 Nákup telekomunikačnej techniky	x

Skupina	Podpoložka z EKRK	ŠC 2.1.4
	713004 Nákup prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	x
	713005 Nákup špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia a materiálu	x
	713006 Nákup komunikačnej infraštruktúry	x
	718002 Modernizácia výpočtovej techniky	x
	718003 Modernizácia telekomunikačnej techniky	x
	718004 Modernizácia prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	x
	718005 Modernizácia špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	x
	718007 Modernizácia komunikačnej infraštruktúry	x
023 Dopravné prostriedky	714001 Nákup osobných automobilov	x
	714004 Nákup nákladných vozidiel, ťahačov, prípojných vozidiel, dopravných pracovných strojov, traktorov	x
	714005 Nákup špeciálnych automobilov	x
	714007 Nákup iných dopravných prostriedkov	x
029 Ostatný dlhodobý hmotný majetok	719200 Ostatné	x

3.4 Trieda 11 - Zásoby

V rámci triedy sa zaraďujú hnuiteľné veci s dobou použiteľnosti najviac jeden rok bez ohľadu na obstarávaciu cenu. V danej triede sa vykazuje aj hmotný majetok²⁹, ktorý nie je definovaný ako dlhodobý hmotný majetok. Ide napríklad o: prevádzkové stroje, prístroje, zariadenia, telekomunikačná a výpočtová technika, špeciálna technika, komunikačná infraštruktúra, technika a náradie; interiérové vybavenie – obstaranie napr. nábytku, ktorý spĺňa kritériá bežných výdavkov; knihy, časopisy, noviny, učebnice, učebné, kompenzačné pomôcky, normy, mapy; pracovné odevy a pomôcky, obuv; materiál (napr. kancelársky, spotrebný materiál).

Skupiny oprávnených výdavkov

112 – Zásoby

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK a ich relevantnosť k PO

Skupina	Podpoložka z EKRK	ŠC 2.1.4
112 Zásoby	633001 Materiál Interiérové vybavenie	x
	633002 Materiál Výpočtová technika	x
	633003 Materiál Telekomunikačná technika	x
	633004 Materiál Prevádzkové stroje, prístroje, zariadenie, technika a náradie	x
	633005 Materiál Špeciálne stroje, prístroje, zariadenie, technika a náradie	x
	633006 Materiál Všeobecný	x

²⁹ Vrátane nákladov súvisiacich s obstaraním uvedeného hmotného majetku do užívania.

Skupina	Podpoložka z EKRK	ŠC 2.1.4
	633007 Materiál Špeciálny	x
	633009 Materiál Knihy, časopisy, noviny , učebnice, učebné pomôcky a kompenzačné pomôcky	
	633010 Materiál Pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky	x
	633013 Materiál softvér	x
	633016 Reprezentačné	
	633018 Licencie	x
	633019 Materiál Komunikačná infraštruktúra	x
	634006 Pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky (dopravné)	

3.5 Trieda 51 – Služby

Vecné vymedzenie

Do triedy patria najmä:

- opravy a udržiavanie;
- cestovné náhrady;
- občerstvenie;
- nájomné, skladné;
- telekomunikačné poplatky, poštové poplatky;
- výdavky na prepravu a transportné výdavky³⁰;
- služby výpočtovej techniky, tlač;
- poradenské služby, právne služby, tlmočnicke a prekladateľské služby, audit, expertízy, marketingové a podobné štúdie;
- vzdelávacie a školiace služby (napr. školenia, kurzy, semináre);
- konferencie, sympóziá;
- obstaranie nehmotného majetku, ktorý podľa rozhodnutia účtovnej jednotky nebol zaradený ako dlhodobý nehmotný majetok;
- náklady na revízie zariadení, periodické kontroly zariadení, skúšky funkčnosti zariadení, technické kontroly a emisné kontroly;
- náklady na inzerciu, publicitu.

Skupiny oprávnených výdavkov 518 - Ostatné služby

- propagácia, reklama a inzercia – služby spojené so zabezpečením informovanosti a komunikácie;
- všeobecné služby, špeciálne služby (dodávateľským spôsobom) - napr. výroba informačných tabúlí;
- špeciálne služby (dodávateľským spôsobom) – prieskumné a projektové práce, archeologický prieskum, geometrický plán,
- štúdie, expertízy, posudky - výdavky za energetické certifikáty, energetické audity, tepelno-technické posudky a pod. vydané pred a po výstavbe/rekonštrukcii, ktoré sú potrebné pre výpočet merateľných ukazovateľov

³⁰ Ak nie sú súčasťou obstarávacej ceny majetku (dlhodobého majetku, zásoby).

Relevantné skupiny oprávnených výdavkov a EKRK v účtovnej triede 51

Skupina	Podpoložka z EKRK	ŠC 2.1.4
518 Ostatné služby	636001 Nájom budov, objektov alebo ich častí	x
	636002 Nájom Prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	x
	636003 Nájom Špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia a materiálu	x
	636005 Nájom zo zmluvy o nájme veci s právom kúpy prenajatej veci	x
	637003 Propagácia, reklama a inzercia	x
	637004 Všeobecné služby	x
	637005 Špeciálne služby	x
	637011 Štúdie, expertízy, posudky	x
	642029 Transfery Na náhradu	x

4 PRAVIDLÁ OPRÁVNENOSTI PRE NAJČASTEJŠIE SA VYSKYTUJÚCE SKUPINY VÝDAVKOV

Všeobecné pravidlá oprávnenosti výdavkov pre najčastejšie sa vyskytujúce skupiny výdavkov sú uvedené v metodickom pokyne CKO č. 6, ktorý je zverejnený na webovom sídle www.partnerskadohoda.gov.sk.

V tejto kapitole sú uvedené špecifické pravidlá, resp. podmienky oprávnenosti niektorých najčastejšie sa vyskytujúcich typov, skupín, či tried oprávnených výdavkov v rámci IROP. Predpokladom pre ich oprávnenosť je **splnenie všetkých podmienok** uvedených pri jednotlivých typoch výdavkov.

Finančné a percentuálne limity

Za účelom zabezpečenia hospodárnosti výdavkov táto kapitola odkazuje na **finančné limity alebo percentuálne limity pre vybrané skupiny výdavkov**³¹. **Finančné limity** určujú maximálnu výšku vybraných skupín oprávnených výdavkov projektu. **Percentuálne limity** určujú maximálne percentuálne podiely jednotlivých skupín výdavkov na celkových oprávnených výdavkoch projektu (pokiaľ nie je v týchto pravidlách OV stanovené inak) v závislosti od špecifik IROP a oblasti podpory, pričom **celková oprávnená výška výdavkov príslušného percentuálneho podielu jednotlivých skupín výdavkov za celé obdobie realizácie projektu sa prepočíta v záverečnej ŽoP**.

V prípade, ak sú pre daný typ výdavkov v týchto pravidlách OV stanovené finančné alebo percentuálne limity, sú tieto výdavky oprávnené maximálne do výšky stanoveného limitu. Akékoľvek výdavky nad stanovený limit budú považované za neoprávnené na financovanie z IROP. Stanovením finančných limitov však nie je dotknutá povinnosť prijímateľov dodržiavať a pri realizácii projektov IROP uplatňovať vlastné interné predpisy, ktoré pre rovnaký výdavok stanovujú nižší finančný alebo percentuálny limit, ako je stanovený pre oprávnené výdavky IROP.

Limity pre nepriame výdavky a limity pre priame výdavky upravujú tieto pravidlá OV.

Verejné obstarávanie

Ustanoveniami týchto pravidiel OV nie sú dotknuté povinnosti žiadateľa/prijímateľa vyplývajúce zo ZVO a SR EŠIF pri VO/obstarávaní zákaziek na dodanie tovarov, poskytnutie služby, uskutočnenie stavebných prác a súťaže návrhov. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť osobitne na prípad, ak prijímateľ/žiadateľ nepostupoval pri zadávaní zákaziek podľa § 117 ZVO podľa pravidiel pri VO uvedených v SR EŠIF alebo výnimky udelené z uplatňovania týchto pravidiel, výdavky vyplývajúce z takéhoto VO sú neoprávnené v plnom rozsahu.

Výdavky uvedené v tejto kapitole sú oprávnené, ak VO na výber dodávateľa/zhotoviteľa/poskytovateľa služby bolo vykonané v súlade s platným ZVO a v súlade s výzvou, pokynmi uvedenými v týchto pravidlách OV a jednotnou príručkou k procesu VO.

VO súvisiace s aktivitami projektu budú overené zo strany SO pre IROP **počas výkonu finančnej kontroly VO** (ďalej aj „FK VO“). Ak záverom FK VO nebude pripustenie výdavkov súvisiacich s VO do financovania v plnej výške, alebo záverom FK VO bude udelenie finančnej opravy³² na tieto výdavky, môže prijímateľ **opakovať VO** súvisiace s vyššie uvedenými aktivitami projektu **maximálne dvakrát** v súlade so všeobecnými zmluvnými podmienkami k zmluve o poskytnutí NFP.

4.1 Obstaranie stavebných prác

Oprávnené výdavky

Výdavky na stavebné práce (napr. novostavby, nadstavby, prístavby, stavebné úpravy) sú oprávnenými výdavkami v prípade, že stavebné práce sú nevyhnuté pre splnenie cieľov projektu a sú splnené nasledovné podmienky:

³¹ SO pre IROP je oprávnený stanovené limity priebežne aktualizovať tak, aby zodpovedali obvyklým cenám v danom mieste a čase.

³² V zmysle Metodického pokynu CKO č. 5 k určovaniu finančných opráv, ktoré má riadiaci orgán uplatňovať pri nedodržíaní pravidiel a postupov verejného obstarávania.

- ak je pre realizáciu potrebné stavebné povolenie alebo príslušné ohlásenie stavebnému úradu, žiadateľ/prijímateľ predloží právoplatné stavebné povolenie, resp. ohlásenie, na základe ktorých je možné stavebné práce realizovať;
- ak pre realizáciu stavebných prác nie je potrebné vydanie stavebného povolenia alebo príslušného ohlásenia, žiadateľ/prijímateľ musí vedieť zdôvodniť, že projekt v zmysle stavebného zákona nepodlieha stavebnému povoleniu ani príslušnému ohláseniu;
- VO na výber dodávateľa stavebných prác musí byť vykonané v súlade so ZVO a jednotnou príručkou k procesu VO;
- ak je to v zmysle príslušnej právnej úpravy potrebné (zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), predloží žiadateľ/prijímateľ vyjadrenie príslušného orgánu štátnej správy k posúdeniu vplyvov vybudovania plánovanej stavby na životné prostredie v danej lokalite (EIA).

4.2 Stavebný dozor

Žiadateľ zabezpečuje externý alebo interný stavebný dozor na realizáciu aktivít projektu.

Výdavky na stavebný dozor sú oprávnenými výdavkami v prípade, že stavebný dozor je nevyhnutý pre splnenie cieľov projektu a oprávnené výdavky na stavebný dozor **nepresiahnu percentuálne limity stanovené z celkových oprávnených výdavkov na stavebné práce**, pričom výdavky na stavebný dozor preukázateľne priamo súvisia s realizáciou projektu.

V prípade, že dohľad nad realizáciou projektu zabezpečuje externý stavebný dozor, výdavky za mesačné správy od zhotoviteľa sa považujú za neoprávnené.

V odôvodnených prípadoch môže zabezpečovať dohľad nad realizáciou projektu interný stavebný dozor žiadateľa/prijímateľa na základe súhlasu SO pre IROP. V danom prípade prijímateľ:

- nie je oprávnený žiadať SO pre IROP o preplatenie výdavkov za činnosť interného stavebného dozoru,
- nie je oprávnený žiadať SO pre IROP o preplatenie dodatočných výdavkov za dodanie tovarov, stavebných prác a služieb potrebných pre realizáciu aktivít projektu, ktoré zvyšujú zmluvnú cenu diela (t. j. ktoré vznikli na základe dodatkov k zmluve o dielo so zhotoviteľom zvyšujúce zmluvnú cenu).

4.3 Odborný autorský dohľad

Výdavky na odborný autorský dohľad sú oprávnenými výdavkami len v rámci investičných projektov, ak odborný autorský dohľad bude obstaraný spolu s projektovou dokumentáciou k danej stavbe (v súlade s podmienkami uvedenými v kapitole 4.4 týchto pravidiel OV) a výdavok na odborný autorský dohľad bude v rámci projektovej dokumentácie samostatne vyčíslený.

4.4 Prípravná a projektová dokumentácia

Výdavky na prípravnú a projektovú dokumentáciu (napr. pre územné rozhodnutie, pre stavebné povolenie, geodetické a prieskumné práce potrebné na spracovanie stavebného projektu, architektonická štúdiá) sú oprávnenými výdavkami v prípade, že prípravná a projektová dokumentácia sú nevyhnuté pre splnenie cieľov projektu a výdavky spĺňajú všeobecné pravidlá oprávnenosti výdavkov.

4.5 Nákup hmotného a nehmotného majetku (okrem nehnuteľnosti)

Oprávnené výdavky

Oprávneným výdavkom je kúpna cena nakupovaného dlhodobého hmotného a nehmotného majetku³³.

V prípade, ak žiadateľ/prijímateľ využíva nadobudnutý majetok (napr. zariadenie, vybavenie) len pre účely projektu, uplatní si výdavky spojené s ich obstaraním v celkovej výške³⁴. Kúpený majetok musí byť nový, nebol používaný a žiadateľ/prijímateľ s ním v minulosti žiadnym spôsobom nedisponoval (čo i len sčasti, ak bol k dispozícii prijímateľovi). Tento majetok musí byť obstaraný v zmysle ZVO a pokynov uvedených v príručke pre žiadateľa, resp. v príručke pre prijímateľa - časť VO.

V prípade, že žiadateľ/prijímateľ využíva majetok okrem realizácie projektu aj na iné aktivity nesúvisiace s realizáciou projektu, oprávnené sú len pomerné výdavky na jeho obstaranie vypočítané žiadateľom/prijímateľom napríklad pomocou nasledujúcich metód:

- a) ako pomer výšky celkových výdavkov projektu k čistému obratu žiadateľa/prijímateľa za predchádzajúci kalendárny rok alebo priemerného obratu za posledné 3 kalendárne roky;

Príklad č. 1: Výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov na nákup hmotného majetku

Žiadateľ/prijímateľ realizuje z prostriedkov EŠIF 3 projekty (v celkovej hodnote 45 000 eur), pričom zariadenie využíva pre každý z týchto projektov. Pre výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov vypočíta aký je %-ný pomer NFP každého projektu vo vzťahu k celkovej sume NFP, ktorú prostredníctvom projektov získa.

Projekt č. 1 – NFP = 10 000 eur.....pomerná časť = $10\,000/45\,000 \cdot 100 = 22,22\%$

Projekt č. 2 – NFP = 15 000 eur.....pomerná časť = $15\,000/45\,000 \cdot 100 = 33,33\%$

Projekt č. 1 – NFP = 20 000 eur.....pomerná časť = $20\,000/45\,000 \cdot 100 = 44,44\%$

Σ NFP projektov 1 až 3 = 45 000 eur

Pozn. Ak prijímateľ používa majetok aj na iné účely ako pre projekt, potom nie je vhodné aplikovať vyššie uvedený príklad a je vhodnejšie aplikovať výpočet napr. podľa počtu hodín, ktoré je využívané dané zariadenie pre ten/ktorý projekt resp. činnosť mimo projektov, alebo % produkcie daného zariadenia v projekte voči celkovej produkcii zariadenia a i.

- b) na základe pomeru súčtu osobohodín, ktoré odpracuje zamestnanec/zamestnanci v rámci projektu k celkovému počtu osobohodín všetkých zamestnancov prijímateľa;

Príklad č. 2: Výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov na nákup hmotného majetku

Zamestnanci žiadateľa/prijímateľa pracujú na 2 projektoch (celkový odpracovaný počet hodín je 800) podporených z EŠIF súčasne. Pre výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov vypočíta, aký je %-ný pomer počtu odpracovaných hodín každého projektu v pomere k súčtu všetkých odpracovaných hodín za oba projekty.

Projekt č. 1 – počet odpracovaných hodín = 300 pomerná časť = $300/800 \cdot 100 = 37,5\%$

Projekt č. 2 – počet odpracovaných hodín = 500 pomerná časť = $500/800 \cdot 100 = 62,5\%$

Σ odpracovaných hodín na projektoch = 800

- c) iným spôsobom.

V prípade, že prijímateľ využíva zariadenie/vybavenie okrem realizácie projektu aj na iné aktivity nesúvisiace s realizáciou projektu, oprávnené sú len pomerné výdavky na obstaranie zariadenia/vybavenia. Oprávnené výdavky sa v závislosti od účelu využívania objektu/zariadenia pre projekt a mimo projektu prepočítajú, napr. na podlahovú plochu, počet osôb, m³.

³³ Samostatné hnutelné veci, prípadne súbory hnutelných vecí, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické určenie, ktorých vstupná cena je vyššia ako 1 700 eur a prevádzkovo-technické funkcie dlhšie ako jeden rok a dlhodobý nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 2 400 eur a použiteľnosť alebo prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok (podľa § 22 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, ďalej len „zákon o dani z príjmov“). V prípadoch, kedy majetok nespĺňa podmienky ustanovené podľa zákona o dani z príjmov, ale prijímateľ sa rozhodol postupovať podľa osobitného predpisu a tento majetok sa vykazuje ako dlhodobý hmotný alebo nehmotný majetok v účtovníctve prijímateľa, tak sa na takéto majetok uplatňujú rovnaké podmienky uvedené v tomto metodickom pokyne.

³⁴ Pri nákupe z tretích krajín je clo súvisiace s obstaraním považované za oprávnený výdavok.

4.6 Ostatné výdavky – externé služby (outsourcing)

Externé služby zahŕňajú rôzne položky podľa typu projektu, ku ktorému sa viažu. Vybrané služby musia prispievať k dosahovaniu cieľov projektu a byť pre jeho realizáciu nevyhnutné. Pri obstarávaní služieb dodávateľov je prijímateľ povinný postupovať v súlade so ZVO a pokynmi uvedenými v jednotnej príručke k procesu VO.

Prijímateľ môže využívať služby dodávateľov v tých prípadoch a pre tie činnosti, kedy nie je možné alebo efektívne tieto služby/činnosti zabezpečiť vlastnými kapacitami. Podmienkou zostáva, že tieto služby musia byť preukázateľne nevyhnutné pre realizáciu projektu.

Medzi **najčastejšie typy externých služieb**³⁵, ktoré je možné zaradiť pod oprávnené výdavky patria nasledovné:

- a) odborné služby/štúdie – zahŕňajú napr. výdavky na spracovanie štúdie (napr. štúdie realizovateľnosti), analýzy, zberu dát, zabezpečenie prekladov a tlmočenia a ďalších čiastkových činností potrebných pre realizáciu projektu;
- b) iné výdavky – napríklad znalecké posudky a ďalšie vyššie nešpecifikované služby, ktoré priamo súvisia s realizáciou projektu a sú pre projekt nevyhnutné.

4.7 Daň z pridanej hodnoty a iné dane

V zmysle čl. 69 všeobecného nariadenia je daň z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“) neoprávneným výdavkom, avšak postup zdaňovania daňou z pridanej hodnoty umožňuje, aby DPH za určitých okolností bola oprávneným výdavkom. **DPH nie je oprávneným výdavkom v prípade, že prijímateľ má nárok na jej odpočet na vstupe.** Nárok na odpočet je vymedzený zákonom o DPH.

Oprávnená DPH sa vzťahuje len k plneniam, ktoré sú považované za oprávnené. V prípade, ak je výdavok oprávnený iba čiastočne, daň z pridanej hodnoty vzťahujúca sa k tomuto výdavku je oprávneným výdavkom v rovnakom pomere.

Akákoľvek činnosť vykonávaná počas realizácie projektu, resp. po jeho ukončení súvisiaca s nadobudnutím/zhodnotením majetku z prostriedkov EŠIF, ktorá bude potenciálne generovať zdaniteľné príjmy zakladá prijímateľovi povinnosť odvádzať DPH, t. j. vznikne povinnosť prijímateľa uplatňovať voči daňovému úradu odpočet dane. V takomto prípade bude DPH (uhradená v rámci implementácie projektu ako oprávnený výdavok) späťne za obdobie realizácie projektu považovaná za neoprávnenú v rozsahu aktivít, z ktorých plynú zdaniteľné príjmy.

Iné dane sú vo všeobecnosti neoprávneným výdavkom. Za neoprávnené výdavky sú považované predovšetkým priame dane (daň z nehnuteľnosti, daň z motorových vozidiel a pod.).

4.8 Informovanie a komunikácia

Ide o výdavky na zabezpečenie informovania a komunikácie o podpore získanej z EŠIF na spolufinancovanie projektu. V prípade týchto výdavkov prijímateľ postupuje podľa **Manuálu pre informovanie a komunikáciu**, ktorý je prílohou č. 5 metodického pokynu CKO č. 16 pre informovanie a komunikáciu EŠIF³⁶, resp. podľa pokynov SO pre IROP. Pri ich obstarávaní žiadateľ/prijímateľ postupuje podľa príručky pre žiadateľa, resp. príručky pre prijímateľa – časť VO.

Výdavky na informovanie a komunikáciu tvoria **dočasné pútače značnej veľkosti** (ďalej aj „dočasné pútače“), **stále (pamätané) tabule alebo pútače značnej veľkosti** (ďalej aj „stále tabule“), **ale nie plagáty**

³⁵ Prijímateľ rešpektuje podmienku zásadu „hodnota za peniaze/value for money“. Uvedené služby je možné považovať za oprávnené v prípade, ak sú pre projekt nevyhnutné a využiteľné v rámci realizácie projektu, osoby podieľajúce sa na daných službách musia mať dostatočnú odbornosť a nesmú byť v pracovnoprávnom vzťahu s prijímateľom. SO pre IROP si môže vyhradiť právo posúdenia vykonanej služby prostredníctvom nezávislého posudku.

³⁶ Metodický pokyn CKO č. 16 je zverejnený na <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/metodicke-pokyny-cko/>.

a drobné propagačné predmety – ich technické vlastnosti a spôsob použitia sú uvedené v Manuáli pre informovanie a komunikáciu.

Dočasné pútače, stále tabule a plagáty sú v závislosti od charakteru a veľkosti projektu povinnými nástrojmi informovania a komunikácie bez ohľadu na to, či sú/nie sú financované z projektu³⁷. Podrobnosti o použití jednotlivých nástrojov sú uvedené v Manuáli pre informovanie a komunikáciu.

Výdavky na publicitu projektu žiadateľ zaradí do podporných aktivít projektu a vykoná pre túto aktivitu samostatné obstarávanie.

Žiadateľ predloží ako podklad k ŽoNFP opis vecného a cenového rozsahu výdavkov na informovanie a publicitu, spôsob obstarania a spôsob stanovenia ceny (napr. formou cenovej ponuky min. od troch dodávateľov alebo ceny min. z troch cenníkov resp. ponúk z internetu, alebo v prípade zrealizovaného VO zmluvou s dodávateľom alebo objednávkou).

³⁷ Ďalším povinným nástrojom informovania a komunikácie je zverejnenie krátkeho opisu projektu, jeho cieľov a výsledkov a zdôraznenia finančnej podpory zo zdrojov EÚ na webovej stránke prijímateľa, ak takáto stránka existuje.

5 HOSPODÁRNOSŤ VÝDAVKOV

Hospodárnosť - vynaloženie verejných financií na vykonanie činností alebo obstaranie tovarov, prác a služieb v správnom čase, vo vhodnom množstve a kvalite za najlepšiu cenu.

Žiadateľ/prijímateľ je povinný pri používaní verejných prostriedkov, ktorým je aj NFP, zachovávať zásadu hospodárnosti, a preto bude SO pre IROP v jednotlivých oblastiach implementácie projektu posudzovať, či navrhnuté výdavky projektu spĺňajú podmienku hospodárnosti³⁸ a či zodpovedajú obvyklým cenám v danom mieste a čase.

Východiskom pre posudzovanie oprávnenosti výdavkov projektov IROP z pohľadu ich hospodárnosti je **metodický pokyn CKO č. 18**, ktorý formuluje základné pravidlá a postupy pre proces posudzovania zásady hospodárnosti výdavkov projektu, resp. ŽoNFP.

Nastavenie podmienok vzťahujúcich sa na hospodárnosť výdavkov projektov IROP vychádza zo snahy zabezpečiť efektívny spôsob preukazovania (zo strany žiadateľa/prijímateľa) a overovania (zo strany SO pre IROP) hospodárnosti výdavkov projektu s dôrazom na dodržiavanie zásady „hodnota za peniaze/value for money“.

SO pre IROP bude posudzovať hospodárnosť výdavkov projektu (ŽoNFP) s ohľadom na mimoriadnu situáciu v súvislosti s pandemiou koronavírusu spôsobujúceho ochorenie COVID-19, ktorá vyvolala obrovský nárast dopytu po podobnom/rovnakom tovare a službách, čím dochádzalo k narušeniu určitých dodávateľských reťazcov a tým aj k úprave cien v neprospech verejného obstarávateľa.

Posudzovanie hospodárnosti sa vykonáva v nasledujúcich procesných fázach implementácie:

- konanie o ŽoNFP,
- VO a obstarávanie nespádajúce pod pravidlá VO,
- realizácia projektu.

Každá z vyššie uvedených procesných fáz má špecifické zameranie, rozsah, účel a časové začlenenie do implementačného procesu. Z uvedeného vyplýva, že aj rozsah a zameranie posúdenia zásady hospodárnosti je pre jednotlivé fázy diferencované.

Žiadateľ/prijímateľ v zmysle osobitných predpisov pri používaní verejných prostriedkov, ktorým je aj NFP, zachováva zásadu hospodárnosti³⁹ v danom čase a priestore, pričom poskytovateľ v každej fáze implementácie pri posudzovaní hospodárnosti a účelnosti zohľadňuje obdobie vzniku výdavku nadväzne na vzniknutú mimoriadnu situáciu vyvolanú pandemiou COVID-19. Žiadateľ/prijímateľ sa nezbavuje výlučnej a konečnej zodpovednosti za dodržanie zásady hospodárnosti úkonom SO pre IROP uskutočneným v rámci jednej z vyššie uvedených procesných fáz implementácie, ktorým neidentifikoval porušenie zásady hospodárnosti. SO pre IROP je oprávnený aj na základe nových, resp. opakovaných úkonov (najmä v prípadoch, ak SO pre IROP identifikuje nové skutočnosti, ktoré neboli posúdené v čase pôvodnej kontroly hospodárnosti alebo v prípadoch dodatočného uistenia sa o správnosti výsledku pôvodnej kontroly hospodárnosti) uskutočnených v rámci jednej z vyššie uvedených procesných fáz implementácie uplatniť voči prijímateľovi sankcie za nedodržanie zásady hospodárnosti.

Rozpočet projektu je považovaný za hospodárny v prípade, ak jednotlivé výdavky majú byť/sú získané v zodpovedajúcej kvalite za najnižšiu cenu na základe použitia pomocných nástrojov na určovanie hospodárnosti uvedené v týchto pravidlách. Pri overovaní hospodárnosti VO sa posudzuje, či vstupy na realizáciu projektu boli získané v zodpovedajúcej kvalite za najnižšiu cenu.

³⁸ Na úrovni projektu sa hospodárnosťou rozumie minimalizácia výdavkov nevyhnutých na realizáciu projektu pri rešpektovaní cieľov projektu.

³⁹ Pojem hospodárnosť je potrebné aplikovať v zmysle § 2 písm. l) zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj článku 30 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, EURATOM) č. 966/2012 z 25. októbra 2012, o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002.

Pomocné nástroje na preukázanie hospodárnosti projektu

SO pre IROP pri posudzovaní hospodárnosti využíva tzv. **pomocné nástroje**. Pomocné nástroje predstavujú prostriedky, resp. opatrenia, ktoré pomáhajú získať primerané uistenie o tom, že výdavky na realizované projekty (resp. výdavky uvádzané v ŽoNFP) sú vynaložené hospodárne. Medzi pomocné nástroje používané v rámci implementácie IROP patria:

- finančné a percentuálne limity,
- benchmarky,
- znalecký alebo odborný posudok,
- začaté, resp. zrealizované VO,
- prieskum trhu,
- štátna expertíza,
- podklady vypracované autorizovanou osobou,
- iné, napr. cenové mapy

SO pre IROP je oprávnený sa pri posudzovaní hospodárnosti výdavkov spoliehať aj na odbornosť, skúsenosti a znalosti svojich zamestnancov a odborných hodnotiteľov.

➤ Finančné a percentuálne limity

V prípade výdavkov/skupín výdavkov, pre ktoré sú stanovené finančné/percentuálne limity, sú výdavky oprávnené iba do výšky stanoveného limitu. Akékoľvek prekročenie stanovených limitov bude považované za **neoprávnené**.

Limitovanie oprávnenej výšky výdavkov sa používajú v nasledovných prípadoch:

- stanovenie **finančných limitov na úrovni jednotkových výdavkov** (napr. finančný limit na dodanie a inštaláciu veľkoplošnej reklamnej tabule, finančný limit na nákup osobných ochranných pracovných prostriedkov; atď.);
- stanovenie percentuálnych limitov pre skupinu výdavkov (napr. percentuálny limit na výšku nepriamych výdavkov projektu s ohľadom na priame výdavky projektu, na rezervu na nepredvídané výdavky, atď.).⁴⁰

Dodržaním stanoveného finančného limitu pre jednotkový výdavok sa tento považuje za hospodárny. Uvedené sa **nevzťahuje** na percentuálne limity stanovené pre jednotlivé skupiny výdavkov, ktorých primárnym cieľom je obmedzenie výšky (podielu) určitých špecifických typov/skupín výdavkov a nie preukázanie hospodárnosti výdavku.

➤ Benchmarky

Benchmark (t. j. **smerný ukazovateľ mernej investičnej náročnosti**) je jedným z nástrojov na overenie hospodárnosti výdavkov, ktorý spočíva v porovnaní plánovanej hodnoty benchmarku na úrovni projektu s referenčnou hodnotou benchmarku stanovenou na optimálnej, resp. prijateľnej úrovni.

Hodnota benchmarku projektu sa počíta ako **pomer výšky celkových oprávnených výdavkov na hlavné aktivity projektu k cieľovej hodnote príslušného merateľného ukazovateľa projektu**⁴¹.

V prípade výdavkov, pri ktorých nie je stanovený benchmark (nie je možné všeobecne stanoviť technické riešenie predmetnej aktivity), bude hospodárnosť a efektívnosť výdavkov posúdená v konaní o ŽoNFP prostredníctvom iných pomocných nástrojov uvedených v tejto kapitole⁴². Jednotlivé vstupy

⁴⁰ V niektorých prípadoch sú percentuálne limity stanovené nie len pre skupiny výdavkov, ale aj jednotkové výdavky (napr. nákup pozemkov, stavebný dozor, iné).

⁴¹ Podrobnosti určuje príslušná výzva.

⁴² Uvedené nevylučuje posúdenie hospodárnosti a efektívnosti výdavkov v procese realizácie projektu a FK VO a obstarávania nespádajúceho pod pravidlá VO.

do výpočtu benchmarku musia byť v súlade s relevantnými údajmi uvedenými v ŽoNFP vrátane jej príloh.

Pri posudzovaní hodnoty benchmarku sa berie do úvahy výška výdavkov hlavných aktivít projektu po ich prípadnom znížení v procese schvaľovania projektu z dôvodu identifikácie vecne neoprávnených, neúčelných alebo nevhodných výdavkov.

V prípade prekročenia stanovených benchmarkov budú výdavky nad referenčnú hodnotu benchmarku, posúdené ako neoprávnené.

➤ Odborný posudok, úkon znalca

1. V každej fáze projektového cyklu môže poskytovateľ, žiadateľ alebo prijímateľ preukázať hospodárnosť výdavkov úkonom znalca podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov alebo odborným posudkom vypracovaným odborníkom v príslušnej oblasti.
2. Odborný posudok môže vypracovať osoba, ktorá má odbornú spôsobilosť a skúsenosti v rozsahu minimálne 10 rokov v príslušnej oblasti, ktorá je predmetom vyhotovenia posudku. Odborník písomne preukáže svoju spôsobilosť dokladom o najvyššom stupni vzdelania, životopisom preukazujúcim 10 ročné skúsenosti v príslušnej oblasti, prípadne referenciami.
3. Podklady potrebné pre výkon overenia hospodárnosti výdavkov predkladá znalcovi/odborníkovi zadávateľ. Ak znalec/odborník bude požadovať ďalšie špecifikované podklady, ktoré nie sú obsiahnuté v odovzdaných podkladoch a poskytovateľ ako zadávateľ ich nemá k dispozícii, môže osloviť žiadateľa/prijímateľa s požiadavkou na doloženie týchto podkladov. Výsledkom práce znalca sú najmä znalecký posudok a jeho doplnenie, odborné stanovisko alebo potvrdenie a odborné vyjadrenie a vysvetlenie. Výsledkom práce odborníka je odborné stanovisko vyhotovené vo forme odborného posudku.
4. Úkon znalca, alebo odborný posudok (ďalej len „posudok“) musí byť vypracovaný tak, aby bol preskúmateľný. To znamená, že musí byť vypracovaný v rozsahu, ktorý umožní preskúmať závery z neho vyplývajúce, vrátane preskúmania spôsobu, akým osoba vykonávajúca overenie hospodárnosti výdavkov dospela k stanoveniu výslednej ceny alebo potrebnosti a vhodnosti obstaraného množstva vzhľadom k reálnym potrebám projektu. V posudku sa uvedie cena, ktorú možno považovať za primeranú, vyjadrená absolútnym číslom alebo intervalom, ktorého horná hranica predstavuje maximálnu hranicu po zohľadnení všetkých osobitostí a iných špecifik súvisiacich s dodávkou posudzovaného predmetu na úrovni zákazky/logického celku.
5. Pre úkon znalca náležitosti upravuje zákon č. 382/2004 Z. z. a vykonávací vyhláška č. 228/2018 Z. z.
6. Za odborný posudok sa nepovažuje odborné stanovisko resp. hodnotiaci správa odborného hodnotiteľa v rámci odborného hodnotenia žiadosti o NFP.
7. Odborný posudok musí obsahovať:
 - identifikáciu aktivít alebo predmetu zákazky, ktorý je predmetom overenia hospodárnosti spolu s identifikáciou kódu a názvu projektu, ku ktorému sa vzťahuje,
 - zoznam podkladov, ktoré boli osobe vykonávajúcej overenie hospodárnosti výdavkov poskytnuté zo strany zadávateľa,
 - identifikáciu zdrojov, ktoré boli použité pre stanovenie ceny, ktorá je primeraná – podstatné zdroje môžu byť k posudku priložené ako príloha, na ktoré bude posudok len odkazovať, pričom v prípade, ak bol odborný posudok vypracovaný znalcom, znaleckým ústavom alebo znaleckou organizáciou s využitím odborného odhadu, sa identifikácia zdrojov podľa tohto bodu osobitne neuvádza,
 - stručný popis postupu zisťovania ceny,

- cena ktorá je primeraná⁴³ v danom mieste a čase, a je vyjadrená absolútnym číslom, alebo intervalom,
- odôvodnenie výšky určenej ceny, ktorá je primeraná, s osobitným dôrazom na vplyv osobitostí súvisiacich s posudzovaným tovarom/službou/prácou na výšku ceny (aplikuje sa len v prípade, ak nastal výrazný časový rozdiel medzi napr. VO a obdobím, kedy odborník spracováva posudok),
- identifikáciu osoby, ktorá vypracovala znalecký/odborný posudok vrátane podpisu a dátumu vyhotovenia posudku.

➤ Verejné obstarávanie

Vo všeobecnosti platí, že v prípade výdavkov spadajúcich pod pravidlá VO, sú na financovanie oprávnené výdavky do výšky, ktorá bola stanovená VO. V prípade, ak žiadateľ ukončil proces VO pred predložením ŽoNFP, je oprávnený preukázať hospodárnosť predmetných výdavkov na základe výsledku zrealizovaného VO. V takom prípade žiadateľ stanoví v rozpočte ŽoNFP výšku oprávnených výdavkov v zmysle ukončeného VO podľa ZVO. VO žiadateľ predkladá spolu so žiadosťou o NFP iba v prípade, je to uvedené vo výzve na predkladanie žiadosti o NFP. Žiadateľom predkladaná dokumentácia k ŽoNFP v prípade použitia ukončeného VO/obstarávanie musí spĺňať podmienky uvedené v prílohe č.4 metodického pokynu CKO č. 18 k overovaniu hospodárnosti výdavkov. Ak žiadateľom predkladaná dokumentácia k ukončenému VO/obstarávaniu spĺňa podmienky uvedené v prílohe č. 4 metodického pokynu CKO č. 18, je považovaná za relevantný postup overenia hospodárnosti výdavkov. Ak predložená dokumentácia k ukončenému VO alebo obstarávaniu nespĺňa podmienky podľa prílohy č. 4 metodického pokynu CKO č. 18, v takomto prípade ukončené VO/obstarávanie nemôže byť relevantným nástrojom na overenie resp. preukázanie hospodárnosti a RO/SO vykoná vlastný prieskum trhu alebo použije iný relevantný postup na overenie hospodárnosti.

Pri VO sa odporúča vychádzať aj z dokumentu „Opatrenia v oblasti verejného obstarávania – Zhrnutie usmernení pre prijímateľov a RO v súvislosti s mimoriadnou situáciou spôsobenou šírením koronavírusu“ (ďalej „zhrnutie usmernení“). Dokument obsahuje postupy pri realizácii VO vydané Európskou komisiou, Úradom verejného obstarávania a Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, sekciou centrálného koordinačného orgánu. Týmto nie je dotknutá povinnosť dodržania stanovených finančných limitov.

Pri realizácii VO žiadateľ postupuje podľa jednotnej príručky k procesu VO v súlade so ZVO a príslušnými metodickými pokynmi CKO. Jednotná príručka k procesu VO nadobudla platnosť dňom jej podpisu (13. mája 2021) a účinnosť dňa 15. júna 2021. Nadobudnutím účinnosti jednotnej príručky k procesu VO prestáva platiť príručka k procesu VO ŠC 2.1.2 a 2.1.3 vydaná MZ SR ako SO pre IROP. V súlade s jednotnou príručkou k procesu VO uvádzame, že procesný postup zadávania zákazky, špecifický pre zákazky financované z EŠIF (týka sa zákaziek s nízkou hodnotou a zákaziek, na ktoré sa nevzťahuje pôsobnosť ZVO), ktorý bol začatý pred nadobudnutím účinnosti tejto príručky, sa dokončí podľa pravidiel upravených v príručke k procesu VO vydanéj MZ SR ako SO pre IROP resp. v Systéme riadenia EŠIF, verzia 10, ktoré boli platné a účinné v čase začatia postupu zadávania zákazky.

➤ Prieskum trhu⁴⁴

Prieskum trhu predstavuje pomocný nástroj na overovanie hospodárnosti výdavkov najmä v prípade výdavkov, pre ktoré nie sú stanovené finančné limity alebo benchmarky a zároveň žiadateľ nepreukazuje hospodárnosť výdavkov prostredníctvom štátnej expertízy na verejné investície, zrealizovaného VO, úkonom znalca alebo odborným posudkom.

⁴³ Neprimeraná cena vyplýva z § 12 ods. 1 až 3 zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov.

⁴⁴ Ustanovenia o prieskume trhu pre VO týmto nie sú dotknuté.

Potenciálni dodávatelia oslovení v rámci prieskumu trhu musia byť spôsobilí dodať tovar, práce alebo služby, ktoré sú predmetom prieskumu trhu. Ponuky nesmú byť staršie ako 6 mesiacov ku dňu realizácie prieskumu trhu. Ak ceny tovar, stavebných prác alebo služieb nezaznamenali na trhu zmenu, je možné pre účely prieskumu trhu pre účely predloženia ŽoNFP použiť aj ponuky staršie ako 6 mesiacov, čo žiadateľ o NFP písomne zdôvodni.

Za hospodárny prístup pri vypracovaní rozpočtu žiadosti o NFP s cieľom zistenia aktuálnych cenových úrovní sa považuje:

a) predloženie minimálne 3 ponúk od rôznych potenciálnych dodávateľov na predmet zákazky tovaru, práce alebo služby

b) predloženie menej ako 3 ponúk – ak žiadateľ objektívne zdôvodní nižší počet oslovených potenciálnych dodávateľov ako bol požadovaný vo vyzvaní na predloženie ponuky; toto ustanovenie platí aj v prípade, ak prieskum trhu je realizovaný na základe zákaziek, ktoré boli výsledkom postupu s použitím elektronického trhoviska. Oslovenie menej ako 3 potenciálnych dodávateľov súvisí najmä s osobitosťou určitých komodít obstarávaných pre účely zdravotníctva.

Prieskum trhu môže byť vykonaný žiadateľom, prijímateľom, odborným hodnotiteľom alebo poskytovateľom. Prieskum trhu, ktorý vykonáva odborný hodnotiteľ alebo poskytovateľ upravujú jeho vlastné interné predpisy.

a) V prípade, ak žiadateľ o NFP má v čase predloženia ŽoNFP začaté alebo ukončené VO, za účelom posúdenia hospodárnosti rozpočtu projektu môže prieskum trhu nahradiť dokumentáciou na výpočet predpokladanej hodnoty. V takom prípade musia byť splnené nasledovné podmienky: PHZ bola určená prieskumom trhu a prijímateľ disponuje minimálne 2 cenovými ponukami alebo PHZ bola určená na základe údajov a informácií o zákazkách na rovnaký alebo porovnateľný predmet zákazky, prípravou trhovou konzultáciou alebo na základe údajov získaných iným vhodným spôsobom, pričom prijímateľ identifikoval minimálne 2 zákazky (zmluvy) obdobného charakteru ako predmet zákazky, resp. získal minimálne 2 relevantné údaje o cenách alebo v prípade zákaziek na stavebné práce bola PHZ určená projektantom, ktorý zostavil rozpočet stavebných prác alebo štátnou cenovou expertízou;

b) v postupe zadávania zákazky na bežne dostupné⁴⁵ tovary, služby alebo stavebné práce boli predložené 3 a viac ponúk, ktoré spĺňajú podmienky účasti a požiadavky na predmet zákazky alebo v postupe zadávania zákazky na nie bežne dostupné tovary, služby alebo stavebné práce boli predložené 2 alebo viac ponúk (v prípade reverznej verejnej súťaže postačuje predloženie 3, resp. v prípade nie bežne dostupných tovarov, služieb a stavebných prác 2 a viac ponúk, nakoľko verejný obstarávateľ môže rozhodnúť, že splnenie podmienok účasti a požiadaviek na predmet zákazky sa vyhodnocuje iba v prípade uchádzača, ktorý sa umiestnil ako prvý v poradí; v prípade zákaziek zadávaných na základe rámcovej dohody postačuje, ak boli 3 a viac ponúk predložené v rámci postupu VO/obstarávania, ktorý viedol k uzavretiu rámcovej dohody – uvedené platí aj v prípade opätovného otvorenia súťaže; v prípade postupov obstarávania a prieskumu trhu na účely overenia hospodárnosti podľa kapitoly 3 Metodického pokynu CKO č. 12, platí pravidlo o počte ponúk uvedené v tomto Metodickom pokyne CKO č. 12)

Stanovenie rozpočtu projektu v žiadosti o NFP na základe prieskumu trhu:

a) ak sa rozpočet robí na položky (tovary, služby, stavebné práce), ktoré ešte neboli predmetom VO, rozpočet sa stanovuje ako priemer, t. j. hodnota získaná aritmetickým priemerom porovnateľných ponúk. K tomuto rozpočtu sa na účel posúdenia hospodárnosti predkladá podporná dokumentácia k postupu kalkulácie rozpočtu ako napr. prieskum trhu. Za hospodárne je považované aj predloženie rozpočtu potvrdeného oprávnenou osobou. V takom prípade nie je potrebné predložiť tri cenové ponuky.

⁴⁵ Pri definícii bežnej dostupnosti sa vychádza z ustanovenia § 2 ods. 5 písm. o) v spojení s § 2 ods. 6 a 7 ZVO

b) ak sa rozpočet robí na položky po VO, do rozpočtu projektu sa uvedenie cena položiek úspešného uchádzača VO. K tomuto rozpočtu sa na účel posúdenia hospodárnosti predkladá aj postup výpočtu predpokladanej hodnoty zákazky spolu s podpornou dokumentáciou (napr. oslovenie troch potenciálnych uchádzačov).

V súlade so vzniknutou mimoriadnu situáciu (koronavírus) SO pre IROP je oprávnený v prípade, že na úrovni žiadateľa nie je možné získať resp. identifikovať minimálne 3 ponuky od potenciálnych dodávateľov, akceptovať aj nižší počet ponúk, resp. postup uvedený v zhrnutí usmernení. V takomto prípade SO overí opodstatnenosť nižšieho ako požadovaného počtu oslovených potenciálnych dodávateľov zo strany žiadateľa. Na zreteľ bude vzatý aj časový faktor obdobia realizácie VO, nakoľko v čase vypuknutia nákazy COVID-19 došlo k neočakávane prudkému nárastu celosvetového dopytu po vybraných typoch komodít, čo malo negatívny vplyv na ceny.

SO pre IROP je zároveň oprávnený v rámci vyzvania požadovať nižší počet ponúk od potenciálnych dodávateľov a to najmä v prípade objektívnych skutočností vyplývajúcich zo špecifik typov oprávnených aktivít a žiadateľov a/alebo vzniknutej mimoriadnej situácie spôsobenej pandémiou COVID-19.

V prípade, že daný výdavok spadá pod tovar/službu/prácu, ktorá je v zmysle § 2 ods. 5 písm. o) a ods. 6, ods. 7 ZVO bežne dostupná na trhu, prieskum trhu môže žiadateľ vykonať aj na základe údajov zverejnených na elektronickom trhovisku (www.eks.sk). V tomto prípade identifikuje minimálne 3 rovnaké alebo porovnateľné zákazky (s ohľadom na predmet zákazky), ktorých priemerná hodnota bude preukazovať hospodárnosť výdavku požadovaného žiadateľom.

Výstupné informácie o vykonanom prieskume trhu žiadateľ zaznamená v zázname o vykonaní prieskumu trhu, v ktorom vyhodnotí výsledky prieskumu trhu z hľadiska požiadaviek uvedených vo výzve.

SO pre IROP je oprávnený overiť výšku výdavkov nárokových v ŽoNFP, na základe žiadateľom vykonaného prieskumu trhu prostredníctvom vykonania svojho vlastného prieskumu trhu. V prípade, ak výška výdavkov nárokových žiadateľom v rozpočte ŽoNFP prevyšuje ceny identifikované SO pre IROP na základe ním vykonaného prieskumu trhu, SO pre IROP bude považovať tieto výdavky za nevhodné a maximálnou výškou oprávnených výdavkov jednotkových cien žiadateľa/prijímateľa bude výška oprávnených výdavkov stanovená SO pre IROP na základe ním vykonaného prieskumu trhu.

Ak je to relevantné, osobitné podmienky pre vykonanie prieskumu trhu budú stanovené vo výzve.

➤ **Prieskum trhu - cenové mapy**

Ministerstvo zdravotníctva SR má vypracovanú databázu cien zdravotníckej techniky, ktorá obsahuje ceny zo zmlúv najčastejšie nakupovaných položiek prevažne v rámci českého a slovenského trhu. Cieľom databázy je stimulovať objektívnu tvorbu predpokladanej hodnoty zákazky. Databáza je zverejnená na webovom sídle ministerstva zdravotníctva: www.health.gov.sk. Pri využívaní databázy cien zdravotníckej techniky sa porovnávajú ceny zdravotníckej techniky/súboru zdravotníckej techniky a prístrojového vybavenia v žiadosti o NFP, v ponuke víťazného uchádzača s cenami zdravotníckej techniky/súboru zdravotníckej techniky a prístrojového vybavenia uvedenej v tejto databáze. Porovnávajú sa pritom ceny totožnej alebo obdobnej zdravotníckej techniky/súboru zdravotníckej techniky a prístrojového vybavenia. Posudzovanie hospodárnosti využitím cenovej mapy sa bude uplatňovať so zreteľom na obdobie realizácie VO.

MZ SR ako poskytovateľ v rámci odborného hodnotenia žiadosti o NFP a kontroly hospodárnosti v rámci administratívnej finančnej kontroly VO využíva aj iné nástroje prieskumu trhu ako napr. vyhľadávanie cien na internete, aktuálne cenníky a katalógy firiem, resp. iných propagačných materiálov, osobným zisťovaním s následným vyhotovením zápisu z osobného stretnutia s uvedením kontaktnej osoby dodávateľa.

➤ **Štátna expertíza stavebného zámeru**

V prípade, ak na verejné práce nebolo ukončené VO, pri posudzovaní hospodárnosti sa vychádza aj zo záverov štátnej expertízy stavebného zámeru podľa zákona č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach v znení neskorších predpisov. Tento nástroj na posúdenie hospodárnosti je možné zohľadniť v prípade verejnej investície, ktorej celková cena je vyššia ako 20 mil. eur vrátane DPH.

➤ **Podklady vypracované autorizovanou osobou**

V prípade stavebných prác je možné pre účely hospodárnosti výdavkov v ŽoNFP vychádzať aj z rozpočtu projektu vypracovaného autorizovanou osobou podľa zákona č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov.

Hospodárnosť je posudzovaná najmä v rámci kontroly/finančnej kontroly VO alebo obstarávania a to najneskôr pri druhej ex-ante, následnej resp. ex-post administratívnej finančnej kontroly VO, v rámci ktorých sa posudzuje, či neboli identifikované porušenia pravidiel a postupov VO, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO a neboli identifikované rizikové indikátory, ktoré predstavujú možné porušenie pravidiel ochrany hospodárskej súťaže. V prípade identifikovania nehospodárnosti použitím aj niektorého z vyššie uvedených postupov, MZ SR ako poskytovateľ nemusí zohľadniť víťaznú cenu a môže znížiť výšku príspevku z dôvodu nehospodárnosti, čo musí riadne v návrhu správy alebo v správe riadne zdôvodniť.

V rámci žiadosti o platbu pri administratívnej finančnej kontrole sa pri posudzovaní hospodárnosti zisťuje, či je zhoda výdavku vysúťaženého v rámci VO po kontrole hospodárnosti s výdavkom predloženým v žiadosti o platbu.

Pri finančnej kontrole na mieste sa pri kontrole hospodárnosti zisťuje, či je fyzická zhoda reálne na mieste realizácie projektu dodaného výdavku s výdavkom uvedeným v žiadosti o platbu a v podpornej dokumentácii k žiadosti o platbu.

Hospodárnosť sa posudzuje aj pri zmenovom konaní. Poskytovateľ posudzuje hospodárnosť zmeneného výdavku najmä posúdením jeho kvalitatívnych parametrov, nevyhnutnosti a účelnosti zmeny. Prijímateľ spolu so žiadosťou o zmenové konanie predloží podpornú dokumentáciu na posúdenie hospodárnosti, pričom môže využiť nástroje posúdenia hospodárnosti uvedené v týchto pravidlách. Vychádza z usmernenia SO IROP č. 1 – zmenové konanie v aktuálnom znení.

MZ SR pri projektových zámeroch hospodárnosť neposudzuje.

Hospodárnosť dodatočných výdavkov sa v rámci konania o žiadosti neposudzuje. Posudzuje sa až pri predložení žiadosti prijímateľa o zmenové konanie na uplatnenie dodatočných výdavkov a to na základe predloženia výsledku predpokladanej hodnoty zákazky sa účelom určenia limitu pre vyhlásenie VO. V prípade už ukončeného verejného obstarávania sa posudzuje PHZ k ukončenému VO a výsledok VO t. j. cena uvedená v obchodnej zmluve.

6 ZOZNAM PRÍLOH

Príloha POV č. 1 – Finančné a percentuálne limity pre vybrané typy výdavkov

Príloha POV č. 2 – Zoznam oprávnených výdavkov pre ŠC 2.1.4

Príloha POV č. 3 – Opatrenia v oblasti verejného obstarávania – EK,UVO,CKO,MZSR – výnimka